

Treball de Recerca

TOTS SOM NÉTS DE LA TRANSICIÓ

ESTUDI POLÍTIC DE L'AVI

Treball en base arxivística

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	
1.1 Presentació	3
1.2 Troballa dels documents i recopilació d'aquests	5
1.3 Reorganització dels documents per part de Maria Espinet	8
2. TREBALL DE CAMP I: Diari del procés d'arxivar	
2.1 Organització dels documents	12
2.2 Estudi de les fotografies	17
3. TREBALL DE CAMP II: Tècniques i mètode d'investigació	
3.1 Entrevista a Pilar Cuerva	41
3.1.1 Entrevista prèvia	42
3.1.2 Entrevista realitzada	43
3.1.3 Conclusions	48
4. TREBALL DE CAMP III: Context històric de la transició espanyola	
4.1 Com era l'època?	51
4.2 Visita a l'exposició del Museu Marítim de Barcelona	53
5. BIOGRAFIA DE L'ETAPA POLÍTICA DE JOSEP ESPINET	
5.1 Biografia en base als documents arxivats	55
6. CONCLUSIONS	64
BIBLIOGRAFIA	67
ANNEXES	
Annex 1: Breu Biografia d'en Josep Espinet Chancho	69
Annex 2: Àmbit privat del personatge.	72
A2.1.- Anècdotes	72
A2.2.- Fotografies de caire familiar	73
Annex 3: Ressenya dels diaris	73

Annex 4: Digitalització del Manuscrits	77
Annex 5: Sol·licitud del MMB	81
Annex 6: Commemoració de l'11 de setembre	82

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Presentació

Basant-me en la paraula "recerca" vaig començar a pensar en què podria investigar. Tot allò científic on necessites grans laboratoris i coneixements científics va quedar descartat, així que vaig començar a moure'm pel territori que més conec i tinc més proper: Catalunya.

Per focalitzar més em vaig centrar en la idea del moment d'un canvi de poder. Sempre m'havia cridat l'atenció el tema de la transició política espanyola. Per mi era un tema una mica "tabú" ja que ningú mai en parlava, malgrat que quasi tots els espanyols l'havien viscut. El govern de Franco i el període de transició, em fan pensar en un tema delicat ja que encara és molt recent i es prefereix no esmentar massa a causa dels mals records que encara fa aflorar.

Aquest tema va bullir a foc lent durant unes setmanes per la meva ment, fins que el 10 d'Octubre, tot celebrant els 20 anys del meu germà, vam celebrar també els 30 anys de la mort del meu avi Josep Espinet. Aleshores, vaig adonar-me que ell havia lluitat moltíssim per la democràcia i a canvi havia rebut una mort prematura, just dos mesos abans de ser nomenat Conseller d'Urbanisme de Catalunya.

Jo, que hereto el cognom i l'exhibeixo amb gran honor, no tinc ni idea de com era ell, de com pensava, ni de com - junt amb altres persones - varen aconseguir el mèrit de portar la democràcia a Espanya. A més, avui en dia, ningú el recorda, ni es té en compte tota la feina que està darrera de l'actual pau i democràcia a Espanya.

Basaré el meu treball en tots els documents que he heretat de l'avi, explicats en el proper apartat i dedicaré una part del treball a la recopilació d'anècdotes per part dels fills de Josep Espinet. A partir d'aquestes i les fotografies de caire familiar donaré un aire més humà i pròxim al treball per aconseguir fer-me una idea, com més fidel millor, de la seva vida en tots els àmbits.

Així doncs, primer de tot, vaig fer unes entrevistes col·loquials als seus tres fills: Mariona, Josep i Eulàlia Espinet. Aquests m'explicaren moltes anècdotes divertides, però amb regust de tristesa a causa de quedar-se orfes de pare des de tant petits. Trobo molt interessant la visió humana de la història, així que intentaré entrevistar personatges que visqueren la transició en primera persona, tal com Heribert Barrera o Carlos Sentís.

Al final del treball, hi trobem un annex on anar-hi a consultar les anècdotes, una biografia esquemàtica de Josep Espinet, un breu context històric, les ressenyes dels diaris on van ser publicats els articles que la meva àvia va recopilar, la sol·licitud del MMB, diversos manuscrits de l'avi i un article actual de *La Vanguardia*.

El meu gran objectiu és la conservació dels documents trobats. Per això, la major part del meu treball és de camp i, per fer-ne constància, i he escrit un diari dividint la meua feina en jornades. En aquestes explico totes les dificultats que em vaig trobant i com ho resolc, a més a més de la feina que vaig portant a terme. Finalment, el què m'agradaria és aconseguir un fons personal complet i portar a l'Arxiu Històric de Catalunya aquells documents de més valor per facilitar la feina als historiadors catalans.

Per aquesta raó, faré una entrevista a una arxivista, a qui qüestionaré sobre la metodologia emprada per l'Arxiu, per tal de cenyir-me al màxim a la seva proposta.

Un altre dels meus objectius és portar a terme una biografia completa i digne d'en Josep Espinet per tal de reemplaçar la informació errònia que es troba a la vikipèdia o penjada a Internet. A més a més, la breu biografia que trobem en l'annex, ha estat enviada a un historiador per formar part d'un nou llibre històric sobre els personatges importants de Lleida que editaran l'any 2010.

En resum, vull enfocar el meu treball a donar a conèixer les parts més íntimes de la transició per acostar-la a la població, ja que la democràcia és nostra i ens l'hem guanyada tots.

1.2 Trobada dels documents i recopilació d'aquests

En primer lloc, cal informar sobre el material que dispo, base de tot el treball.

La recopilació de tots els articles, documents, fotografies i manuscrits de Josep Espinet sobre la seves activitats polítiques, es va portar a terme la Maria Blanch.

Maria Blanch era la muller de Josep Espinet, una senyora de casa que no treballava, així que podia dedicar part del seu temps a la recopilació de tots els documents. Per tant, va crear diversos àlbums on anava arxivant tots els articles que parlaven del seu marit o de la UCD.

En la recerca dels articles normalment rebia ajuda dels veïns, amics o d'en Josep Espinet quan els diaris comentaven o emfatitzaven les citacions del partit. Així doncs, a part de la recopilació individual sempre tenia ajuda d'amics que li recordaven si se n'havia deixat algun.

El primer article recopilat per Maria Blanch va ser imprès el 12 de Setembre de 1975 quan Josep Espinet és nomenat delegat de Serveis d'obres públiques a l'Ajuntament de Barcelona en l'equip de Joaquim Viola, l'Alcalde de Barcelona durant els anys 1976 i 1977.

Els últims documents recopilats són les necrològiques i els articles que parlen sobre la defunció de Josep Espinet el 9 d'Octubre de 1977.

Maria Blanch va començar arxivant els articles en carpetes on hi anava acumulant tots els retalls en una mica de desordre. Ja que al principi no hi havia molts articles sobre el seu marit i la UCD, aquest mètode ja li anava prou bé, però a partir del 25 d'Abril del 1977 va canviar l'organització retallant els articles i col·locant-los sobre papers en blanc en un àlbum plastificat. A l'adonar-se de la importància de la feina que feia, va abocar-hi més esforç i canvià el mètode. Així, a partir d'aquesta data, trobem l'article retallat, el nom del diari i el dia en que va estar publicat.

Aquest nou mètode neix a conseqüència de la necessitat. A partir de l'Abril del 1977 els moviments polítics són molt més importants, hi ha molts més articles sobre la UCD i creix l'interès dels ciutadans a causa que s'acosten les eleccions. Així doncs, en aquests àlbums trobem com a mínim un article diari i hi ha força dies que trobem recopilada una mateixa notícia redactada des de diversos diaris.

Els articles procedeixen de molts diaris diferents, ja sigui de *La Vanguardia Española*, *Diario 16*, *El Dominical*, *Diario de Barcelona*, *El Correo Catalan*, *Hoja del Lunes*, *El Noticiero Universal*, *Catalunya Exprés*, *Avui*, *Tele/Expres* o *El País*. Així doncs, trobem articles tant en català com en castellà.¹

El primer àlbum que trobem és de tapes violetes i emmagatzema els articles des del dilluns 25 d'abril del 1977 fins el 18 de maig de 1977. Entre

¹ Per consultar les ressenyes d'aquests diaris aneu a mirar l'Annex3:Ressenya dels diaris.

aquests articles podem trobar tant anuncis de la UCD, articles polítics, dibuixos d'en Cesc sobre política, articles d'opinió sobre Suárez o l'evolució de la política a Espanya i articles escrits pels participants de la UCD. També trobem alguna anotació - com cercles o ratlles que tatxen els articles - de Maria Blanch per concretar on està la informació relacionada amb Josep Espinet.

Aquest àlbum està compost per 5 blocs de 10 bossetes de plàstic i cadascuna protegeix articles per ambdues cares. Així doncs, aquest àlbum protegeix més de 100 articles impresos entre les dates ja esmentades.

Maria Blanch va continuar la seva recopilació creant dos àlbums més amb les mateixes pautes. Així doncs, va retallar i guardar articles des del 18 de maig del 1977 fins el 28 de Juny del 1977.

Ja que les eleccions es van celebrar el 15 de juny, Maria va continuar recopilant articles per fer ressò de la victòria fins el 28 d'aquest mateix mes, però al començar les vacances d'estiu va decidir aparcar la feina de recopilació d'articles per centrar-se en guardar els manuscrits i les cartes que anava rebent el seu marit com a parlamentari.

Així doncs, obrim una nova font d'informació recopilada en carpetes on trobem tota aquella part més íntima i professional de Josep Espinet.

En aquestes carpetes podem trobar-hi documents del partit com cartes de petició de empreses privades o pobles (normalment de la costa), manifestos de la creació i la unió de la UCD, bases provisionals, estudis d'organització, targetes d'identificació del partit o actes de les comissions permanents entre d'altres. (més detallat a l'apartat de *La investigació i reorganització per part de la Maria Espinet*).

En aquesta recopilació també trobem un àlbum negre que no va ser creat per Maria Blanch. Aquest àlbum va ser recopilat pel gabinet de "Relaciones Públicas de el Ayuntamiento de Bilbao" l'any 1976 a causa de la visita de Josep Espinet el 15 d'Octubre d'aquest mateix any.

Josep Espinet el 1976 va ser Director General d'Urbanisme i el dia 15 va ser citat a Bilbao per observar els problemes d'urbanisme que patien els ciutadans Bascos. Així doncs, en aquest àlbum trobem notícies de diaris com *El Correo Español*, *El pueblo Vasco*, *La Gaceta del Norte*, *Hierro* i *Pueblo-Vizcaya*.

EL primer article que trobem anuncia l'arribada de Josep Espinet i va ser publicat el dia 13 d'octubre del 1976 i l'última notícia d'aquest àlbum va ser publicada el 16 d'octubre de 1976 on redacta la visita. A part dels articles també trobem arxivades 13 fotografies en blanc i negre durant l'exposició.

Els articles estan organitzats en papers on trobem gravat l'escut de Bilbao, el nom del diari on estava exposat l'article, el dia de la publicació i l'article retallat curosament. Així com en les fotografies trobem al darrera la data, el nom del fotògraf (Cecilio) i l'explicació.

Un altre àlbum que forma part d'aquesta recopilació és de fotografies i articles sobre el nomenament dels delegats de servei de l'alcalde de Barcelona, el senyor Viola. Així doncs, tenim diverses fotografies de l'equip Viola, el jurament de Josep Espinet amb la mà sobre la Bíblia i articles sobre el nomenament.

També trobem 11 fotografies en color, arxivades en làmines d'àlbum de la visita de les obres de la plaça Lesseps i del túnel de la rovira el 29 de novembre del 1975.

A més a més, trobem una carpeta on hi ha guardat una carta del rei on invita a Josep Espinet (com a Director General de Urbanisme) i la seva muller Maria Blanch al solemne funeral de Franco el 20 de novembre de 1976 a la Basílica de la Santa Cruz del Valle de los Caídos. Adjunta en aquesta carta les normes que cal respectar i un mapa de la Basílica amb una creu on indica la localitat on han d'asseure's. Trobem també el programa de la cerimònia que els hi van entregar una vegada estaven allà.

També hi ha una altra carta, dins del sobre corresponent, d'invitació del rei a la recepció que es va celebrar en els Jardines del Campo del Moro el 24 de juny del 1976 en motiu del sant del rei Juan Carlos I. D'aquest mateix dia Maria Blanch va retallar dos articles de dos diaris i en va guardar el programa que els hi donaren allà. Tots aquests documents els arxivà en una mateixa carpeta.

Finalment tenim l'àlbum de Necrològiques i articles que parlen sobre la mort de Josep Espinet Chancho el 9 d'octubre de 1977.

En aquest àlbum hi trobem una gran fotografia d'ell, un resum de la seva vida, una dedicatòria dels seus companys de la UCD i la làmina de firmes d'aquests, un article que Carlos Sentís li dedica, l'últim article que va escriure Josep Espinet sobre el Urbanisme responsable, el recordatori de l'enterrament, les esqueles i diversos articles anunciant i comentant la mort del parlamentari i qui el substituiria.

En aquest àlbum s'acaba la feina de recerca de Maria Blanch i comença la de conservació. Ella guardà els àlbums fins a la seva mort que els confià a la seva filla gran: Mariona Espinet. Aquesta els va guardar en una caixa de plàstic per evitar el desgast fins que Maria Espinet Alegre, la néta d'en Josep Espinet, s'hi interessà per fer-ne un treball de recerca

1.3 Reorganització dels documents per part de la Maria Espinet

Al moment que vaig exposar la possible idea del treball a la meva família, la meva tieta Mariona Espinet - que era qui guardava els documents en una caixa de plàstic al traster - va ensenyar-me'ls el dia de Nadal. Al veure tota aquell munt d'història tant pròxima, familiar i a la vegada tan vital i important per a la democràcia del nostre país, vaig veure clar el meu tema de treball de recerca.

Així doncs, vaig demanar a la meva tieta que em confiés els documents per començar a treballar amb ells. Ella, per això, va negar-se a entregar-me'ls argumentant que eren un tresor històric i que si volia treballar amb ells el què havíem de fer era escanejar-los. Dit i fet, vam agafar la caixa de plàstic que contenia els àlbums i les carpetes i vam quedar el dia 5 de gener del 2009 al seu despatx a la UAB. Vam anar allà amb la intenció d'escanejar a fi que jo no hagués de treballar sobre els documents originals, tot estalviant-nos de malmetre'ls o poder-los perdre.

Malgrat la idea, ens vam adonar que hi havia molts documents importants sense cap mena d'ordre, tant sols acumulats en carpetes i els que estaven recopilats en àlbums eren uns àlbums amb més de 30 anys, així que es trobaven en un estat precari.

Així doncs, fent mans i mànigues, vam prioritzar la feina d'ordenar i conservar. Vam obrir les tres carpetes plenes de papers i hi vam descobrir documents de tots tipus. Hi havia articles, cartes de petició, la targeta d'identitat del partit de la UCD d'en Josep Espinet, esboços i apunts que Josep feia durant les reunions, fotografies, actes per escrit com a parlamentari, cartes del rei i els programes dels esdeveniments importants que havia anat, etc..

Per ordenar tots aquests papers d'història vam necessitar crear-nos alguns esquemes de l'evolució de la carrera política de l'avi i dels esdeveniments importants durant la transició com a referència per anar arxivant correctament. Així doncs, vam passar-nos tot un matí ordenant els documents fins que finalment vam acabar recopilant-los tots en un carpesà vermell dins d'unes bossetes de plàstic. Cada bosseta de plàstic portava una tapa per explicar quins documents estaven arxivats dins seu. Dins d'aquest carpesà vermell vam desar 11 apartats (o bossetes) ordenats cronològicament i titulats segons les etapes polítiques. En aquets hi podem trobar:

- Setembre 1975, Delegat de Servei d'Obres públiques. Ajuntament BCN, alcalde Viola.
 - Articles diversos.
- 23 de gener de 1976, Nomenament Director General d'Urbanisme del Ministerio de Vivenda MADRID.
 - Articles diversos.
- 7 de maig de 1976, Pregoner de Lleida.
 - Articles diversos.

- 13 d'abril 1976, Nombramiento Comisión Regimen Especial Catalunya.
 - Articles diversos (recopilats sobre papers en blanc).
 - Tres fotografies durant el nombrament de la comisió del Regimen Especial Catalunya. *13 abril 1976*
- Documents de la UCD.
 - Manifest de la creació i la unió de la UCD. *28 juny 1977*
 - Bases provisionals per actuar abans del reglament intern. *5 juliol 1977*
 - Proposta de la unió Democristians de Catalunya. *5 juliol 1977*
 - Carta d'un afiliat dirigida a G.Parga. *12 setembre 1977*
 - Estudi de l'organització interior del partit en quat el perfil dels seus militants.
- Cartes i escrits a mà sobre la UCD.
 - Propostes de logotip UCD.
 - Carta de Concha Moncada on proposa una maqueta de carnet per els afiliats de UCD. *Lleida, agost 1977.*
 - Apunts fets a les reunions del partit per decidir l'estructura, el nom, logotip, etc. A mà escrits per Josep Espinet.
- 1977, Actes comissió permanent de l'assemblea de parlamentaris.
 - Targeta d'identitat de les Cortes del Congreso.
 - Actes VI, VII, VIII, IX, X, XII i XV de les comissions permanents de l'assemblea de parlamentaris de Catalunya al Palau de la Generalitat. *7 d'agost 1977.*
- Juny - Octubre 1977, Cartes i peticions com a parlamentari.
 - Carta de l'Associació Catalana de la Dona. *10 agost 1977.*
 - Carta de Grups de Defensa del Medi Ambient de la Comarca de l'Empordà i un redactat de la comissió d'aquests. *4 agost 1977.*
 - 8 Telegrames.
 - Estatuts de la Federación Politécnica Española de Diplomados FEDINE.
 - Carta del Ministre d'obres Publiques per presentar a Juan Cambereleng com a Jefe del Gabinete Político. *21 juliol 1977*
 - Carta de presentació de Juan Cambreleng. *28 juliol 1977*
 - Petició formal dels teòlegs de Catalunya.
 - Carta del Grup de Defensa del Montseny i del Montnegre. *30 juliol 1977.*
 - Acte de petició de subvencions per a l'Ensenyament en català. *Setembre 1977.*
 - Carta de Constantino Pérez-Gascó com a representant de Centro Popular i l'adjunt de la base doctrinal del partit i un document de defensa de "Las comarcas catalanas". *11 de juliol 1977*
 - Carta de Constantino Pérez-Gascó com a president nacional de Fedine. *11 juliol 1977.*
 - Carta de Emilio Casals Parral. *10 d'agost 1977*
 - Carta de Cándido Martín Álvarez com a Secretario General. *22 juliol 1977*
 - Comissió d'informació de la UCD. *13 setembre 1977*
 - Carta de Joan Reventós.
- Juny - Octubre 1977, Cartes i peticions com a parlamentari II.

- Carta de Emilio Casals Parral. *10 d'agost 1977*
 - Carta de Cándido Martín Álvarez com a Secretario General. *22 juliol 1977*
 - Comissió d'informació de la UCD. *13 setembre 1977*
 - Carta de Joan Reventós.
 - Carta de petició de Asociación de Familias Numerosas de Valencia y su provincia i un butlletí de l'associació. *28 juny 1977.*
 - Carta de petició de l'Associació de propietaris de Comarruga redactada pel president de l'associació Victoriano Santamaria Rioja. *31 d'agost 1977*
 - Carta de Pío Cabanillas del Ministerio de Cultura. *3 d'Octubre 1977*
 - Carta de Jesús Martínez de la Sociedad de estudios Libra.
 - Carta de E.Ramón Pimentel Secretario General del Centro Sindical de Seguros. *18 d'agost 1977.*
 - Carta de Ramón Vila president de Asociación de indústrias náuticas. *6 d'agost 1977.*
 - Carta d'oferiment de recursos TV de Manuel Calvo Beca. *26 setembre 1977.*
 - Carta de l'alcalde de Sitges V.Ibañez Ollivella. *28 setembre 1977*
 - Carta de les Juventudes UCD de Murcia. *23 setembre 1977*
 - Carta de recolzament d'Antoni Miserachs Rigalt. *27 setembre 1977.*
- Fotografies diverses.
 - Fotografies diverses II.

A part de tots aquests documents, també teníem els programes de dos esdeveniments on en Josep i la seva dona foren invitats. Aquests dos programes eren massa grans per cabre dins d'una bosseta arxivador, així que vam decidir arxivar-los en una carpeta a part.

Malgrat els nostres esforços per millorar les condicions i l'ordre dels documents el groc dels temps passava factura i tots els àlbums estaven perfumats amb una olor rànica de reclòs. Així doncs, varem comprar tres àlbums nous amb capsa protectora per substituir els antics àlbums de pell. Vam disminuir el nombre d'àlbums tot recopilant tots els articles de la UCD publicats entre el 18 de maig del 1977 i el 28 de Juny de 1977 en un àlbum blau. Les fotografies diverses i tots els documents relacionats amb la mort de Josep Espinet en un àlbum gris i totes les bossetes arxivadors en un de vermell. Hi ha dos àlbums que no els hem pogut renovar a causa de tenir uns mecanismes poc freqüents i de no trobar-se en un estat tan lamentable.

Finalment, la caixa de plàstic protectora conté: un **àlbum prim negre** (*visita a Bilbao 15 d'octubre 1976*), un **àlbum granat** (articles impresos entre el 25 abril 1977 i 18 de maig 1977), un **àlbum blau** (*Articles UCD publicats entre el 18 de maig de 1977 i el 28 de juny de 1977*), un **àlbum vermell** (*articles i documents diversos UCD*), una **carpeta** (*invitacions a esdeveniments*) i un **àlbum gris** (*fotografies diverses i necrològiques de Josep Espinet Chancho 1977*).

Aquesta classificació, gràcies a l'estudi de la metodologia i el treball arxivístic que he dut a terme, ha evolucionat i actualment, el fons personal de Josep Espinet s'estructura com està exposat a l'últim apartat del 2.1 *Organització del documents*.

Aquesta explicació sobre el material serveix per introduir i entendre millor els objectius explicats, els motius i la metodologia emprada en el treball.

2 TREBALL DE CAMP I: Diari del procés d'arxivar

Per poder estudiar tot el material del qual dispo, primer de tot he hagut d'arxivar-lo. Per anar explicant aquest procés he creat un diari on hi he anotat què és el que he anat fent en cada moment.

La segona part del meu estudi amb els documents ha estat treballar amb les fotografies. Considero que és la part més important d'aquest treball ja que les vaig trobar dins d'una carpeta, sense cap referència, i he hagut de ser jo qui les ha contextualitzat, fent el que textualment se'n diu: "un treball de recerca".

2.1 Organització dels documents

- **Primera jornada:**

He estat fullejant una mica els documents i m'he adonat que molts estan agrupats amb grapes i que aquestes estan rovellades i han deixat molts documents malmesos. Així doncs, m'he dedicat a treure totes les grapes dels fulls, incloses les no rovellades. Ho he fet amb un petit aparell pensat per treure grapes, amb la major cura possible per tal que només quedin els dos foradets i la marca d'òxid que desprenien les grapes. En molts fulls també hi he trobat clips rovellats, així que també els he tret.

Un cop acabat, en comptes de posar noves grapes, he posat els fulls que estaven agrupats en bosses de plàstic per no barrejar-los amb els altres.

- **Segona jornada:**

He mirat el carpesà i, pensant-ho bé, crec que el millor per els documents seria col·locar-los en bossetes individuals. Actualment, estan masses papers en una mateixa bossa i queden comprimits, a més a més els surt la vora o estan arrugats, ja que són més grans que la bossa. Per consultar-los, obliguen a la persona a treure'ls i tornar-los a posar, cosa molt negativa per a la conservació. En canvi, si els col·loco en bossetes individuals pots consultar-los sense treure'ls de la bossa i així ens estalviem el contacte amb la ma o l'exterior.

Així doncs, he comprat 100 bossetes i he col·locat individualment (ja que són papers impresos per davant i per darrere) tots els documents de les Actes de comissió permanent de l'assemblea de parlamentaris i els documents de la UCD. M'han sorgit alguns dubtes: com col·locar les targetes, com arxivar les fotografies i en cas de les cartes si és correcte ajuntar dos papers de diferents textures i tintes junts en una bosseta, malgrat sigui en cares oposades. M'he adonat que també tinc els apunts

que l'avi Josep Espinet agafava en les actes i podria ser interessant vincular-los amb els redactats de les actes, ho comunicaré a l'Erica.

Haig de comprar moltes més bossetes i un nou carpesà, perquè ha quedat molt atapeït.

- **Tercera jornada:**

M'he adonat que tinc una bosseta plena de fotografies i les estic intentant ordenar per anys, però n'hi ha moltes que no tenen cap ressenya al darrera. Malgrat això, he aconseguit fer una selecció i dividir-les en: 1972, 1974, 1975, 1976, 1977 i fotografies sense referència.

Una vegada classificades així, he agafat la bossa de fotografies sense referència (que estava molt plena) i he investigat d'on provenien. He començat a escriure l'apartat de FOTOGRAFIES enganxant-les-hi adhesius al dors per relacionar-les amb l'explicació.

He acabat la feina d'individualitzar els documents en bossetes. Ara tots en tenen una.

M'he trobat un problema: tinc molts articles compresos entre el 1974 i el 18 de maig del 1977 que no estan ordenats ni classificats en bossetes com tots els altres. Vull ordenar-los però no sé com. Per saber-ho li he enviat un correu electrònic a l'Erica per preguntar-li.

- **Quarta jornada:**

No puc resistir a esperar la resposta de l'Erica, així que he decidit que empraré la metodologia de la meua àvia i així acabaré el que ella va començar. Ella el que va fer amb els articles publicats a partir del 18 de maig del 1977 va ser retallar-los i enganxar-los en fulls en blanc, assegurant-se que en tots hi havia la referència del dia i del diari en que van estar publicats.

Dit i fet, he estès tots els articles per la taula i els he ordenat cronològicament per començà demà amb tot el protocol.

- **Cinquena jornada:**

Avui m'he passat matí i tarda retallant i enganxant els trossos de diari en fulls en blanc, per davant i per darrera, tal com feia l'àvia. Cada article va acompanyat de la data i el diari on va ser publicat. Hi ha alguns que els he hagut de retallar, d'altres he preferit doblegar-los i les pàgines senceres les he deixat sense enganxar-les per que estiguin soles en una bosseta de plàstic, sense paper de suport perquè són interessants ambdues parts.

He trobat articles sense referència (ni data ni diari on van ser publicats) així que he buscat per Internet per si els trobava en les hemeroteques que hi ha penjades o si trobava alguna pàgina en relació amb l'esdeveniment que parlava l'article. He trobat informació de la majoria d'ells i l'he escrita a ma al costat, en el full en blanc on els he enganxat, però encara tinc dos articles que no sé quin dia van ser publicats.

- **Sisena jornada:**

He parlat amb l'Erica i m'ha dit que no era correcte enganxar adhesius (problemes amb les coles) a les fotografies, així que els hi he tret i les he col·locat en bossetes independents. Per tant, en l'àlbum de fotografies trobem cada fotografia dins d'una bosseta de plàstic que està marcada amb un número per així poder-les classificar millor i relacionar amb la ressenya que investigaré de cadascuna.

He col·locat tots els fulls en blanc amb articles enganxats en bossetes de plàstic individuals. He tornat a gastar una caixa de 100, així que n'hauré de comprar més.

- **Setena jornada:**

He començat l'apartat de FOTOGRAFIES. Aquest consta de intentar datar cadascuna de les fotografies que tinc arxivades i explicar els fets. Això m'ha dut a moltes hores de recerca històrica, ja que la majoria d'elles no duen cap anotació de referència. He hagut de descobrir, buscant informació per Internet, llibres o pels articles que tinc arxivats, quins esdeveniments eren els fotografiats i identificar qui eren les persones amb qui estava el meu avi Josep.

M'he adonat que n'hi havia moltes de caire familiar. Aquestes les etiqueto com a "caire familiar" i en faig una breu explicació, sense dóna'ls-hi molta importància.

Per fer palesa del que he anat fent i per explicar d'on he extret la informació, després de cada explicació afegeixo el PROCÉS. Això ho he fet, ja que com que no sóc historiadora i la informació l'he extret d'Internet, així que no puc verificar-la al 100%. Per tant, si hi hagués algun error, es podria saber el perquè i a on m'he equivocat. A més a més, si es vol ampliar la informació sobre alguna fotografia en concret es pot consultar l'article o el llibre que esmento en casa explicació.

- **Vuitena jornada:**

Fiant-me en el criteri arxiver de la meua àvia vaig continuar la seva tasca. Així doncs, vaig posar especial èmfasi en ordenar els articles, retallar-los i enganxant-los en papers i col·locar-los en bossetes de plàstic. Això ho vaig fer també amb tots els documents que tenia. El resultat ha estat tres carpesans plens de bossetes de plàstic on és molt fàcil llegir el contingut dels documents que guarden, talment com un llibre on les fulles estan plastificades.

Malgrat això, durant el procés d'anar arxivant m'han anat sorgint molts dubtes arxivístics, ja que és un camp de treball que no domino gents. Així doncs, he decidit fer una entrevista a un arxiver per tal d'informar-me i classificar els documents de la manera més òptima.

- **Novena jornada:**

El dia 6 d'octubre del 2009 vaig anar a formular-li una entrevista a Pilar Cuerva, l'arxivista del Museu Marítim de Barcelona. Quan li vaig dir qui era el meu avi em va respondre la seva biografia quasi completa, ja que havia estudiat alguns documents sobre la seva etapa de director dels ports de Barcelona i Tarragona. Des d'aleshores, vaig rebre un tracte especial i em va respondre amablement totes les preguntes, així com també em va aconsellar i es va mirar tots els documents que li havia portat.

De les conclusions d'aquesta entrevista n'extrec tres idees principals que portaré en pràctica. En primer lloc, malgrat saber que no té cap valor el fet d'haver ordenat els diaris en bossetes de plàstic, continuaré fent-ho perquè d'aquesta manera facilita molta la recerca d'informació.

En segon lloc, classificaré totes els cartes adjuntant-ne la resposta, com Pilar Cuerva explica que és el més correcte.

Finalment, em vaig adonar que els documents més importants de tot el fons personal són els manuscrits que ell anava redactant mentre formaven la UCD o la constitució. El paper utilitzat, però, és de molt mala qualitat (petites làmines de paper reciclat, molt fi i sense gaire consistència) i es conserva en precàries condicions. Pilar Cuerva em va aconsellar que el més important en aquest cas era escanejar-los, ja que malgrat els conservés de la millor manera els quedava una vida material molt curta.

- **Desena jornada**

Avui em dedicaré a finalitzar tota la tasca de conservació dels articles. Portaré a terme el protocol ja explicat, aplicant-lo en els articles que parlen sobre el nomenament de la Comisión de Régimen Especial para Cataluña publicats el 13 d'abril al 14 de maig de 1976. Finalment, he decidit que malgrat la majoria d'articles estan ordenats cronològicament, conservaré la separació inicial per etapes perquè crec que això facilita molt la recerca d'informació i la comprensió de l'evolució política de Josep Espinet.

El segon apartat que trobem, són tots els documents que fan referència al pronunciament del pregoner de Lleida el dia 7 de maig del 1976, però aquests no els dividiré en bossetes individuals, ja que són pàgines molt grosses i no n'hi ha gaires.

- **Onzena jornada**

Després de la reflexió sobre la importància dels manuscrits, avui dedicaré el dia a escanejar-los tots. Una vegada digitalitzats, n'adjuntaré a l'annex 4 un petit exemple per fer palesa de la feina feta i per aproximar-los al lector. Així ho podrà veure i se'n farà una idea més acurada.

- **Dotzena jornada**

La feina de classificar, ordenar i arxivar tots els articles m'ha permès redactar una biografia molt més completa que la primera que vaig fer.

La informació que he anat explicant prové de l'estudi dels articles que havia classificat, així que després de cada paràgraf hi ha un peu de pàgina fent referència a l'article on ho explica. Per fer més ràpida una consulta extraordinària que el lector vulgui fer, he dividit, com la Pilar Cuerva em va recomanar, els àlbums en unitats d'informació (U). El resultat ha estat:

- **U. 1** Àlbum gris titulat *Fotografies diverses (ajuntament Viola) i necrològiques*.
- **U. 2** Àlbum lila que abraça els articles del setembre de 1975 al 7 de maig de 1976.
- **U. 3** Àlbum grana que conté els articles del 25 d'abril del 1977 al 18 de maig del 1977.
- **U. 4** Àlbum blau que guarda els articles publicats entre el 18 de maig de 1977 i el 28 de juny del 1977.
- **U. 5** Àlbum vermell que conté els manuscrits, les cartes i els documents de formació de la UCD i les actes i les cartes com a parlamentari.
- **U. 6** Àlbum de fotografies
- **U. 7** Àlbum que engloba les fotografies i els articles en referència a la visita a Bilbao el 15 d'octubre de 1976 com a Director General d'Urbanisme.
- **U. 8** Carpesà on hi ha les invitacions i els programes del ritual litúrgic funerari de Franco (20 de novembre 1976) i la celebració del sant del rei Juan Carlos I (24 de juny de 1976).

Aquesta divisió està indicada amb un adhesiu al dors de cada àlbum o Unitat Informativa.

2.2 Estudi de les fotografies

En aquest apartat trobem una descripció de tots els documents gràfics dels quals dispo.

Inicialment, la recerca d'informació sobre les fotografies la volia dur a terme amb un clar objectiu: poder-les classificar per ordre cronològic, tal com he fet amb tots els altres documents de l'arxiu personal de Josep Espinet. Malgrat això, en molts dels casos per descobrir la data i la localització, la investigació també m'ha desvetllat qui eren els personatges que hi sortien i quin esdeveniment estaven presenciant. Així que aquest apartat a acabat atorgant a cada fotografia una petita descripció del moment fotografiat.

La recerca d'informació la vaig dur a terme així:

Primer de tot, vaig ordenar-los cronològicament i els vaig classificar en bossetes de plàstic individuals, amb un adhesiu per indicar-ne el número.

En segon lloc, he hagut de dur a terme una llarga investigació sobre els esdeveniments i els personatges destacats durant la transició, ja que la majoria de les fotografies no tenien cap referència temporal ni espacial i aquesta informació és absolutament necessària per classificar-les. Així doncs, he buscat d'on provenien les fotografies en articles o Internet, i qui eren les persones que hi sortien. Aquest procés d'investigació l'he explicat en l'apartat PROCÉS, just després de descriure cada fotografia.

El que trobem a continuació, és només el primer pas: La investigació de les dades principals necessàries per a una bona ressenya fotogràfica. Serà la base informativa per a una futura tesis doctoral, on podré ampliar i aplicar la metodologia idònia.

Com podem veure, hi ha diverses fotografies que hi trobem l'especificació de Caire familiar. Aquestes només les he classificat per complementar l'annex 2, on es té en compte la vessant més humana i d'esbarjo de Josep Espinet, ja que l'arxivista Pilar Cuerva (entrevistada a l'apartat 3 del treball) argumentà que també era molt important l'estudi de la part personal del personatge.

1.- Fotografia del Sideroploide, escultura de Salvador Aulestia, al Port de Barcelona. 1961.

2.- Fotografia on surt Josep Espinet, l'Àngel López i un altre company de feina dinant durant l'etapa on Josep Espinet era enginyer de camins.

3.- Fotografia on podem veure Josep Espinet i Àngel López en una visita a un port de les costes catalanes, just després d'haver dinat plegats.

4.- Menjar amb els dirigents del partit. Els homes d'esquerra a dreta: Jordi Salvat, Manuel Jiménez de Parga, Carlos Sentís, un desconegut, Vicenç Capdevila i Josep Espinet. Les dones són les esposes dels polítics però no estan assegudes al costat dels seus marits.

Procés: He sabut que era un dinar dels militants del partit perquè n'he reconegut uns quants. Malgrat això, n'hi havia que no sabia qui eren així que he buscat pels articles per intentar trobar alguna fotografia d'ells. Finalment, he trobat un anunci del partit publicat l'11 de juny del 1977 a La Vanguardia Española (U.4) on es presentava cadascun dels candidats de la UCD. He comparat els personatges d'ambdues fotografies hi he acabat sabent qui eren els presents en aquell menjar.

5.- Imatge on veiem tres senyores durant les postres d'un àpat. Trobem, començant per la dreta, Maria Blanch, esposa del polític Josep Espinet Chancho, Maria Casablanca, esposa de Carles Sentís i una altra dona, esposa d'algun dirigent del partit de la UCD.

Procés: En aquesta fotografia hi veiem tres dones adultes en un sopar. Una d'elles és la meua àvia, Maria Blanch vestida amb una camisa estampada blau turquesa. Les altres dues no les puc reconèixer, però sé que són les dones dels companys polítics del meu avi, perquè també estan presents en el sopar i en altres fotografies on surten els dirigents del partit. Per descobrir-ho només tinc una pista: hi ha un imprès al darrere que posa: FOTO PILAR GABASA DE ARIAS. No sé si aquest és el nom de la fotògrafa o el nom d'alguna d'elles així que m'aventuro a buscar el seu nom per Internet. He trobat que el seu marit es diu Arias Zimmerman. La informació que n'extrec és que són periodistes així que el més segur és que el nom correspongui a la fotògrafa i no pas a cap de les dones que hi surt. Així doncs, buscaré sobre la vida dels polítics per si trobés els noms de les respectives dones o alguna fotografia per poder comparar. No ho he trobat per Internet, així que he buscat en el llibre de Carles Sentís anomenat "Memòries d'un espectador". Allí hi he trobat una fotografia del seu casament amb Maria Casablanca i la seva esposa és la mateixa dona del vestit vermell amb decoracions daurades que es troba al centre de la fotografia. Ara ja només me'n queda una. He buscat moltíssim i no hi cap informació sobre les esposes dels polítics, queden totes en un segon pla.

6.- En el mateix dia que la fotografia número 5, trobem assegudes en sofàs, de dreta a esquerra: Maria Casablanca, dona de Carles Sentís, un senyor i Maria Blanch, esposa de Josep Espinet Chancho.

Procés: Sé que és el mateix dinar o sopar que en l'anterior fotografia perquè tant la meua àvia com Maria Casablanca porten el mateix vestit, així doncs, no pot ser la causalitat de que una persona porti dos dies diferents el mateix vestit, sinó que ens confirma que era el mateix dia. Sé que Maria Casablanca és l'esposa de Carles Sentís, ja que ja ho havia investigat per la fotografia anterior. La senyora gran del mig suposo que és la mare de Adolfo Suárez, Herminia González, malgrat no n'estic segura. L'explicació d'aquesta suposició està en el procés de la fotografia següent.

7.- Trobem en el centre de la fotografia a Adolfo Suárez, a la seva dreta una senyora gran i al costat d'aquesta l'esposa de Suárez: Illana Elórtégui. A l'esquerra del president hi trobem una senyora i a Jordi Pujol. Entre aquests dos personatges es veu, al fons, el perfil d'un home amb una piga sota l'orella. Aquest és Josep Espinet. Tots vesteixen amb elegància en una festa nocturna.

Procés: He buscat qui era la dona de Adolfo Suárez i és Amparo Illana Elórtégui, la primera senyora començant per la dreta de la fotografia. Crec que la senyora que hi ha entre mig d'aquesta parella és la mare d'Adolfo Suárez, Herminia González, però no n'estic segura, és una suposició que faig perquè crec que és massa gran per ser l'esposa d'algun polític i està massa agafada a Adolfo per ser la dona d'algun dels seus companys. Malgrat això, no he aconseguit trobar cap fotografia d'ella per poder-ho

confirmar, així que no ho posaré en la descripció. A més a més, la forma dels ulls dels dos és força semblant, semblen ben bé mare i fill. La dona que està entre Suárez i Pujol, tampoc no he sabut identificar-la. Sé que el meu avi és el del fons, amb el rostre tapat per aquesta dona, ja que li reconec la gran piga sota l'orella.

8.- Fotografia en blanc i negre on es troben reunits un grup d'homes. Josep Espinet és el que està al centre, amb un puro a la mà i escrivint en un full de paper.

9.- Fotografia en blanc i negre de la mateixa reunió que la número 8, però englobant els deu participants que discuteixen asseguts en una majestuosa taula. Josep Espinet és l'home assegut al centre de la taula.

Procés de la 8 i 9: L'única informació que dispo és que el fotògraf prové de Sevilla, perquè hi ha un estampat rere la fotografia que ho posa. Així doncs, suposo que la reunió es va dur a terme a Andalusia. Busco pels diaris per si trobés algun article relacionat amb alguna reunió important en aquesta comunitat i trobo articles del diari "Sur", publicats el 18 de gener del 1977 (U.4), que m'informen que es va dur a terme una reunió a Jaen on els vuit governadors i Josep Espinet Chancho, que en aquell moment era el Director General d'Urbanisme, discutiren sobre totes les futures obres públiques relacionades amb el riu Guadalquivir, els ferrocarrils de Baeza-Utiel o un pla especial per protegir els espais naturals andalusos, entre d'altres. En l'article especifica que en la reunió hi havia els vuit governants de les vuit províncies i el meu avi, però al contar quantes persones hi ha en la fotografia, veig que n'hi ha deu. Això vol dir que potser no és la mateixa

reunió. No em deixo vèncer tant ràpid i observo que l'avi està prenent apunts. Així doncs vaig a cercar entre els apunts que tinc per comprovar si n'hi ha algun que concordi. Només en trobo un en castellà i parla sobre l'urbanisme a Catalunya, com si fos una conferència. No semblen els apunts d'una reunió sobre el futur urbanista d'Andalusia.

10.- Núvia acompanyada pel seu pare el dia del seu casori, el 18 de març del 1972 a Barcelona. Caire familiar.

11.- Núvia amb el seu promès a l'església. Barcelona 18 de març del 1972. Caire familiar.

12.- Durant la celebració del casament, Josep Espinet mira a una amiga. 18 de març de 1972. Caire familiar.

13.- Cerimònia a la casa senyorial de la Chateau Beychevelle a Gironde, França, famosa per la producció de vins, construïda a finals del segle XIX. Setembre del 1972.

14 i 15.- Invitats a una cerimònia en motiu del vi de la casa Chateau Beychevelle, fan un tastet de la producció i porten a terme el protocol tradicional. Josep Espinet és al centre, el cinquè començant per l'esquerra.

16 i 17.- Els invitats especials a aquest esdeveniment, vestits amb els vestits tradicionals i fent un tast de la producció de la Chateau Beychevelle. Josep Espinet és el primer començant per la dreta en la fotografia 15 i, en la 16, el segon senyor començant per la dreta, el que sosté una copa i porta ulleres negres. França, setembre del 1972.

18.- Tots els invitats en el pati de la Chateau Beychevelle, França, posen per la fotografia grupal. Maria Blanch, muller de Josep Espinet, somriu a primera fila, la tercera dona començant per la dreta. Setembre del 1972.

19.- Durant una visita en un seller a Bordeos, França. A quaranta quilòmetres de Beychevelle durant el viatge allí. Josep Espinet és el senyor que dialoga amb un company al primer pla. Setembre de 1972.

Procés: He sabut que era en aquest indret i en aquestes dates gràcies a les citacions que la meva àvia Maria va fer al darrera de cada fotografia.

20.- *Amb els amics de la colla de Blanes, on hi tenien la segona residència. Fotografia de caire familiar.*

21.- *Parella a l'altar. Fotografia de caire familiar. Octubre del 1972.*

22.- *Celebrant el casori. Fotografia de caire familiar. Octubre 1972.*

23.- *Dinar amb els amics de Blanes, en homenatge a Martorell. Caire Familiar. Juny del 1974.*

24.- Dissset fotografies de carnet d'en Josep Espinet, cinc còpies d'aquesta, però en dimensió 10x8 cm, 33 fotografies durant una sessió fotogràfica en un estudi especialitzat al carrer Pelayo de Barcelona, vuit mini fotografies de dimensió 4x2 cm de la família de al Maria Blanch i els negatius de totes elles. Maig del 1975.

25, 26, 27 i 28.- Fotografia individual de Josep Espinet en dimensió 18'5x17 cm durant una sessió fotogràfica. Maig 1975.

29.- Durant el sopar per celebrar els Premis de periodisme Manuel Fraga Iribarne, la nit del 5 de desembre del 1975 a l'Hotel princesa Sofia de Barcelona. Josep Espinet està assegut menjant sopa entremig de dues dones.

Procés: Al darrere de la fotografia hi un incís que posa : "cena II premio Fraga Iribarne XII-75". Per saber més sobre aquest esdeveniment, he anat a cercar als articles que tinc arxivats. He trobat un article publicat a La Vanguardia Española el 6 de desembre del 1975 (U.2) que explica que es va dur a terme l'entrega dels premis de periodisme "Manuel Fraga Iribarne" la

nit del 5 de desembre a l'Hotel princesa Sofia de Barcelona. Foren 1000 els invitats, la majoria personalitats polítiques i d'influència a Espanya.

30-32.- Quatre fotografies en color d'en Josep Espinet Chancho fent una conferència a Madrid a l'Auditorium del Circulo Catalan en l'acte inaugural del curs 1976-1977, el 7 d'octubre de 1976. Estan emmarcades en marcs de cartolina. Per ambientar les fotografies tenim el programa de ma d'aquest acte inaugural i un petit retall del diari YA on un article explica l'activitat.

Procés: Aquestes fotografies no duen cap inscrit que faciliti informació, així doncs he començat a buscar entre els documents, tant articles com invitacions. He trobat una invitació a l'acte inaugural del curs 1976-1977 de l'Auditorium del Circulo Catalan, un esdeveniment on Josep Espinet protagonitzaria una conferència sobre urbanística i la pianista catalana Rosa María Kucharski faria un concert. He pensat que seria força usual que li haguessin fet fotografies i ho he relacionat. Per verificar-ho, he buscat fotografies de l'Auditorium per Internet per si s'assemblaven a l'auditori de les fotografies i m'ha semblat que eren força iguals. A més a més, es pot veure que hi ha un piano al darrere de l'escriptori, cosa que s'adequa a la meva hipòtesis, ja que hi va tocar la pianista Rosa María Kucharski. Al fons de les fotografies, hi ha la bandera de Catalunya i la d'Espanya i això també ho he trobat un fet important per connectar els dos documents, ja que l'esdeveniment es va fer a Madrid, però ho van organitzar els del Circulo Catalan.

Per acabar-ne d'estar segura, he buscat entre els articles i he trobat un petit retall del diari YA, publicat el 8 d'octubre del 1976, que em verifica la suposició.

*També he trobat, entre els manuscrits, l'esquema de la informació que transmetria durant la conferència, sota el títol "apuntes sobre la problemática del urbanismo y ordenación del territorio en Cataluña", títol que concorda amb el de la invitació i l'article.*²

² Manuscrit nº 5, Adjuntat a l'Annex 4.

33.- Sopar d'homenatge amb els companys de l'escola de Camins. Josep Epsinet i Maria Blanch seuen de costat al centre de la fotografia. Febrer de 1976.

34.- Sopar de celebració de la boda del fill d'un amic de blanes. Fotografia familiar. 20 de gener de 1976.

35.- Fotografia en color de la iniciació de les festes majors de Lleida el 8 de maig del 1976 al Saló de Sessions de la Pahaeria, Lleida. Josep Espinet va ser el convidat especial: l'encarregat de recitar el pregó. El trobem assegut a l'esquerra de la fotografia. Davant seu hi ha la pubilla de Lleida Maria Antonieta Barahona Vinyes asseguda en un tron, rodejada de les damiselles i els hereuets. 17'5x12'5cm.

36.- Fotografia en color del pregó de Lleida del 1976. Josep Espinet, assegut al centre de la fotografia, acaba el pregó i és aplaudit per les pubilles i els alts càrrecs de Lleida, com el governador civil (senyor Mardones Sevilla), el governador militar (general Delgado Álvarez) i el president de la diputació (senyor De Sangenis Corria), entre d'altres. 8 de maig del 1976.

37.- Fotografia en color de Josep Espinet mentre exposa el pregó de les festes majors de Lleida el 8 de maig del 1976. Al darrere hi trobem un patge de la Cort.

38.- Josep Espinet després de finalitzar el pregó de les festes majors de Lleida del 1976, marxa de l'altar de bracet amb la pubilla Maria Antonieta Barahona. Darrera seu els patges de la cort i les damisel·les i presidint la filera, els hereuets i les pubilletes. 8 de maig del 1976, Saló de Sessions de la Pajería, Lleida.

39.- Josep Espinet de bracet amb la pubilla, abandonant el Saló de Sessions de la Pajería de Lleida, un cop finalitzat el pregó. 8 de maig del 1976.

40.- Josep Espinet fa broma del canvi d'ulleres amb la pubilla de Lleida i les damisel·les, ja acabada la celebració. 8 de maig del 1976, Saló de Sessions de la Pajería, Lleida.

41.- Fotografia del grup de damisel·les i la pubilla de Lleida amb en Josep Espinet al 8 de maig del 1976, Saló de Sessions de la Pajería, Lleida.

Procés de la 35 a la 41: El fet de tenir tot un seguit de fotografies d'un mateix esdeveniment m'ha facilitat molt la recerca. A part tenia un conjunt d'articles dedicats al pregó de Lleida del 8 de maig del 1976. Així doncs, només veient que les dates coincidien, igual que la roba i les fotografies dels articles, ha estat molt senzill datificar-la. En els articles és on l'he trobat qui era la noia que estava asseguda al tron i les seves acompanyants i qui eren els alts càrrecs que aplaudien el meu avi en la fotografia 36. A més a més, he trobat el pregó sencer en un article del "Diario de Lèrida" publicat el diumenge 9 de maig del 1976

42 i 43.- Fotografia d'una sessió ordinària de la Comisión de Régimen Especial de Cataluña el 14 de setembre de 1976 a Tarragona. Trobem reunits a tots els membres i, entre ells, Josep Espinet que ocupa la tercera cadira començant per l'esquerra.

44.- Fotografia d'una reunió de la Comisión de Régimen Especial de Cataluña el 14 de Setembre de 1976 a Tarragona. En aquesta Josep Espinet és el primer home que es veu a l'esquerra, en primer pla, revisant uns documents.

45.- Josep Espinet està assegut en una gran taula, en un restaurant a Tarragona, envoltat de tots els participants de la Comisión de Régimen Especial de Cataluña. És l'home que xerra amb el senyor del seu costat i ocupa el tercer lloc començant per la dreta. 14 de Setembre de 1976.

Procés de la 42 a la 45: Ha estat de gran ajuda la inscripció al lloc que indica la data: 14 de Setembre de 1976. Sabent el dia, he anat a cercar en els articles i he trobat un article publicat en el diari "Avui" el 15 de Setembre del 1976 (U.3) que explicava que s'havia dut a terme una reunió del Consell de Forces Polítiques de Catalunya el dia 14 al vespre i que havia durat 5 hores. Però també parlava d'una altra reunió, celebrada el mateix 14 de Setembre de 1976 de la Comisión de Régimen Especial de Cataluña a

Tarragona. Per descartar una o altra he buscat informació de cadascuna i he trobat que en totes dues el meu avi tenia una paper a destacar. La UCD era un dels partits que integraven el Consell de Forces Polítiques de Catalunya i ell era membre de la Comissió de Régimen Especial de Cataluña. Per tant, podia ser tant una reunió com l'altra.

Josep Espinet era la única persona que podia estar en les dues reunions, així que m'havia de fixar en els altres personatges. Si els participants de la reunió eren els membres de la Comisión de Régimen Especial de Cataluña, ja s'havia la procedència de la fotografia, i si no ho eren, aleshores significava que era la reunió del Consell de Forces Polítiques de Catalunya.

Així doncs, m'he proposat una hipòtesis a verificar o denegar: la fotografia és de la reunió de la Comisión de Régimen Especial de Cataluña.

Per relacionar les persones, he pensat en comparar la fotografia del Nomenament de la Comisión de Régimen Especial de Cataluña amb les que dispo per si hi podia trobar les mateixes persones. Després d'una llarga observació he trobat tres polítics que estan en ambdues fotografies.

Malgrat sàpiga que són membres de la comissió no sé qui són i busco entre els articles una llista dels noms. En trobo una en un article publicat al diari "Tele/Express" el dia 14 d'abril del 1976 (U.3). Hi ha 25 noms d'homes i només en puc descartar 3; el del meu avi, el del president Viola i el Carles Sentís. Així doncs, començo una recerca biogràfica de cadascun dels 22 restants, per tal de poder posar nom i cognom als tres personatges.

Busco per Internet fotografies dels 22 homes de la llista i m'adono que és difícilíssim saber qui són cadascun d'ells perquè dels pocs que en trobo fotografia és molt actual i m'és casi impossible relacionar-los amb les petites cares d'una fotografia de fa trenta anys. Tot i així, gràcies a les meves investigacions, he pogut relacionar i classificar els personatges concretats en:

Personatge 1: Josep Espinet Chancho.

Personatge 2: Juan Antonio Samaranch, home que està en ambdues fotografies. Això indica que hi ha moltes probabilitats que la reunió hagués estat de la Comisión de Régimen Especial.

Personatge 3: No el reconec personalment, però presencia els dos actes, igual que Samaranch.

Personatge 4: El trobem al dinar que es va celebrar com a entremig de la reunió de la Comisión de Régimen Especial de Cataluña, i també en la fotografia del nomenament.

Personatge 5: Gabriel Ferraté. Membre de la reunió, i també membre de la Comisió de Régimen Especial.

Malgrat això, tinc un altre indici que confirma la meua hipòtesis. La inscripció que tenen al lloc de les fotografies posa que van ser rebel·lades per un fotògraf de Tarragona i en l'article especifica que la reunió de la Comisió de Régimen Especial de Catalunya es va celebrar a allà.

46.- Fotografia en color en el consilio d'Europa celebrada els dies 21,22 i 23 d'Octubre de 1976 al Grand hotel Ambasciatori, Bari, Itàlia. Josep Espinet és un dels representant per Espanya i és el primer home que veiem assegut a la dreta de la fotografia.

47.- Fotografia en blanc i negre en el consilio d'Europa celebrada els dies 21,22 i 23 d'Octubre de 1976 al Grand hotel Ambasciatori, Bari, Itàlia. Josep Espinet és l'home que està assegut en una de les cantonades de la taula, el segon començant per la dreta.

Procés de la 46 i 47: Simplement m'he regit a explicar la informació que trobem inscrita a la fotografia.

Un apunt anecdòtic d'aquestes fotografies és que el meu avi dorm en totes dues. Si ens fixem en el rostre dels participants tots duen uns auriculars que traduïen el que els representants de cada país explicaven. El meu avi no tenia coneixements de l'anglès així que malgrat li traduïessin, no ho podia entendre. Per tant; dormia.

48.- Fotografia de caire familiar, on veiem al científic Joan Oró i la seva esposa. Oró i Espinet eren grans amics d'infància.

49.- Reunió amb el governador Civil de Huelva i altres, el desembre de 1976 a Huelva. Josep Espinet és l'home que presideix la taula, al centre, i a la seva dreta hi trobem el Governador civil, José Maria Belloch Puig.

50, 51 i 52.- Durant el sopar de celebració de la reunió amb el Governador civil de Huelva. Josep Espinet està aixecat pronunciant un discurs o uns agraïments a l'hora de les postres. Al la seva esquerra, hi ha el Governador Civil de Huelva, José Maria Belloch Puig, i a la dreta d' ell la seva esposa.

Procés de la 49 a la 52: Al llom d'aquestes fotografies hi ha, amb lletra de la meva àvia, "12-76 Huelva". En base a això, he anat a buscar entre els articles que tinc arxivats i m'he trobat amb un problema: No tinc cap article entre el 18 de novembre del 1976 i el gener del 1977. Així que, he començat a buscar via Internet.

Adjunt a aquestes fotografies hi havia una targeta de presentació que posava "José Maria Belloch Puig, Governador Civil de Huelva". He buscat informació sobre aquest personatge per descobrir si havia fet alguna reunió amb el meu avi, però no he trobat gents d'informació sobre ell. Així doncs, com que sé que la font d'informació més eficaç per aquests casos és la premsa, malgrat jo no en disposés en paper, he buscat a l'Hemeroteca ABC. He trobat que José Maria Belloch Puig va celebrar una reunió amb la Mancomunitat turística de la Sierra de Huelva el 10 de desembre de 1976. En aquest article, s'explica que van debatre sobre temes urbanístics, però en cap moment no esmenta el nom del meu avi. Així doncs, no puc

assegurar el 100% que les fotografies siguin d'aquest esdeveniment, però tot indica que sí que ho són.

Tot i així, he trobat una fotografia de José Maria Belloch i he pogut identificar-lo en les meves fotografies.

53 a la 60.- Vuit fotografies dimensió 20x25cm en una campanya electoral de la UCD a la seva seu al Passeig de Gràcia número 96; Barcelona. Van ser fotografiades l'11 de juny del 1977 durant una visita electoral de Suárez a Barcelona. Hi podem trobar als majors representants del partit, especificats en cada fotografia.

53.- Veiem entre mig de dos cotxes a Adolfo Suárez, al seu costat Carles Sentís, darrere d'aquest Josep Espinet i al costat de Josep, Jiménez de Parga. Tots quatre caminen cap al la seu de la UCD per fer-hi una campanya electoral. Barcelona, 11 de Juny de 1977.

54.- De dreta a esquerra; Carles Sentís, Adolfo Suárez, Jiménez de Parga, Josep Espinet i Gregorio Cano, tots ells membres de la UCD caminen pel Passeig de Gràcia anant cap a la campanya electoral que faran a la seu del partit, local que està al número 96 d'aquest mateix passeig. Una cua de gent els segueix. Barcelona, 11 de Juny de 1977.

55.- Jiménez de Parga en primer pla, presidit per Adolfo Suárez, qui està agafant una revista de la UCD i al darrere d' ell, Josep Espinet de perfil. Tots tres anaven a asseure's a les cadires per fer una campanya electoral. l'11 de juny de 1977. Al fons de la fotografia hi trobem tot un conjunt de periodistes, cartells publicitaris del partit i banderes tant de Catalunya com d'Espanya. Barcelona, 11 de juny de 1977.

56.- Un cop finalitzada la roda de premsa d'una campanya electoral de la UCD, l'11 de Juny de 1977, Adolfo Suárez dóna la ma a un visitant. Al seu darrere, Carles Sentís i al darrere d'aquest, Josep Espinet apuntant al cel amb el dit. Jiménez de Parga es troba darrere del visitant a la dreta de la fotografia i, envoltant els polítics, hi ha molts periodistes i visitants. Barcelona, Passeig de Gràcia número 96.

57.- Fotografia d'una campanya electoral de la UCD on podem veure els periodistes i visitants ben a prop de la tarima fent fotos i donant la ma als polítics de la UCD. D'esquerra a dreta, els polítics són: Vicenç Capdevila, Josep Espinet, Jiménez de Parga (malgrat només en distingim una part petita del cap) i Adolfo Suárez, donant la ma a algun visitant.

58, 59, 60.- Adolfo Suárez i Jiménez de Parga dialoguen amb tres joves militants del partit, un cop finalitzada la roda de premsa de la campanya electoral de la UCD, l'11 de Juny de 1977 a Barcelona, a la seu del partit.

Procés: En cap d'aquestes vuit fotografies hi havia data o aclariment, així que per poder classificar-les he intentat llegir amb una lupa la data de la revista que Suárez porta a la ma. No he pogut, així que sabent que és una campanya electoral he posat les dates límit: havia de ser entre el 8 de maig de 1977, dia on es va presentar el partit, i el 15 de juny de 1977, dia que es van celebrar les eleccions. Així doncs, m'he llegit els articles publicats entre aquestes dates i n'he trobat un on s'informava que l'11 de juny Adolfo Suárez havia visitat Barcelona i havia presenciat un míting amb els representant de la UCD. Aleshores, per assegurar-me que seria el mateix dia he comparat les fotografies de l'article i les meves i tant la vestimenta dels polítics, com el lloc on estaven i la posició en què estaven asseguts eren les mateixes. Malgrat van ser impreses a Madrid, al veure que caminaven pel Passeig de Gràcia he deduït que la campanya s'havia dut a terme a Barcelona. He buscat on tenien la seu la UCD creient que el més probable seria que el míting s'hagués dut a terme allà i en un diari he trobat una esquela de propaganda que m'ha confirmat les meves suposicions; la seu la tenien al Passeig de Gracia número 96. Finalment, la informació de l'article sobre el míting de Suárez m'ho ha confirmat.

61.- Retrat en blanc i negre del Josep Espinet el 1977. Va ser la fotografia utilitzada en els cartells de propaganda electoral de la UCD. 18x24cm Aquesta concretament era possessió de Carmen, però el 14 d'octubre del 1980 li va enviar a la Maria Blanch perquè la guardés ella. Així doncs, a la fotografia l'acompanya una petita carta de la Carmen.

3. TREBALL DE CAMP II: Tècniques i mètode d'investigació

3.1 Entrevista a Pilar Cuerva

Un dels objectius principals del meu treball és garantir la seguretat de tots els documents que dispo. Per protegir-los del pas del temps, els haig d'arxivar i ordenar de tal manera que sigui senzill anar-los a consultar i que no es malmetin.

Després d'estar treballant en la conservació dels documents continuant la feina que la meua àvia Maria Blanch havia començat, vaig adonar-me que em faltava molta informació de caire arxivístic per assegurar-me que estava duent a terme una bona tasca. Per entrar en el món arxivístic i informar-me de les metodologies de conservació vaig decidir entrevistar a un professional en el tema. La meua idea inicial era formular-li les preguntes a l'arxiver de Granollers, però durant la visita al Museu Marítim de Barcelona (10 de setembre del 2009) vaig aventurar-me a pujar unes majestuosos escales de pedra que em van conduir a la biblioteca del museu. Allí hi vaig preguntar per informació sobre la transició i em va venir a atendre la Pilar Cuerva, l'arxivista del centre.

Durant el primer contacte vaig ensenyar-li l'entrevista que tenia pensada, però ella em va demanar més exactitud i professionalitat a les preguntes. Em va documentar amb un plec d'informació titulat: "La documentació personal com a eina docent: ensenyar i aprendre amb els fons personals" i em va recomanar fer-ne una lectura i precisar l'entrevista en base als nous conceptes.

La primera entrevista que trobem és la que havia fet per a un arxiver indeterminat. La segona entrevista és la que vaig presentar a la Pilar Cuerva, el dia 6 d'octubre del 2009, amb les millors contemplades.

3.1.1. Entrevista prèvia

Presentació: qui sóc, què estic fent i quins son els meus objectius. Descripció del meu material.

Com puc conservar els documents de la millor manera?

- Quina és la metodologia emprada per l'arxiu històric de Catalunya?
- Quina és la millor manera per conservar les fotografies? I els articles?
- Poden anar dos papers junts en una bosseta de plàstic? Malgrat la textura del paper i la tinta sigui diferent?
- Quin valor tenen les fotocopies de documents originals?
- Hi ha alguna dificultat especial en els papers que estan escrits amb les màquines d'escriure d'abans?
- Què passa amb els documents que han estat doblegats?

- Quines són les conseqüències de la cola en els articles que va arxivar la meua àvia?
- Què puc fer amb les targetes del partit? Els sobres o les cartolines?
- Quina manera és millor per organitzar els documents; Relacionar fotografies, articles i escrits a ma o ordenar-los per tipus ja sigui totes les fotografies juntes, tots els articles i tots els escrits o cartes?
- Què puc fer amb els bulletins que són molt grans i estan junts, va bé deixar-los enquadernats? Ensenyar-li l'exemple.
- Si jo ho ordeno a la meua manera i amb les fonts que jo busco per Internet, tindrà valor la meua classificació malgrat no sigui cap historiadora?
- Com puc posar-me en contacte amb l'Arxiu Històric de Catalunya per porta'ls-hi el meu material? Què faran ells amb ell? Quina és la seva funció? Qui podrà consultar-los?
- Quin creus que és el valor d'aquests documents?

3.1.2 Entrevista realitzada

Entrevista a l'arxivista Pilar Cuerva del Museu Marítim de Barcelona

Presentació: qui sóc, què estic fent i quins son els meus objectius. Descripció del meu material i presentació d'aquest.

- La meua àvia va organitzar-ho tot amb carpetes, però els articles els va anar col·locant curosament dins de bossetes. Jo, per seguir la feina, he arxivat tots els documents cronològicament de les carpetes en bossetes de plàstic. És correcte utilitzar-ne com a protectores dels documents?

No, no és gens correcte. La teua àvia va fer una gran feina, però l'ús de bossetes de plàstic no especialitzades per a la conservació és nefast per a arxivar documents. La tinta d'un document amb el pas del temps es queda enganxada al plàstic i quan intentes treure el paper la tinta queda en el plàstic i el document resta il·legible. Et recomanaria que traguessis tots els originals de les bossetes de plàstic i els arxivessis tal com fem aquí. La nostra metodologia és la següent: primer de tot ordenes els documents cronològicament. En segon lloc, compres uns carpesans de cartró, sense anelles, com petites caixes rectangulars, que s'obren per dalt i on i càpiguen bé papers mida DN5. Aleshores agafes un paper DN5, el doblegues i hi col·loques el document a dins. Així doncs, tindràs subapartats dins de cada caixa. Cada caixa portarà un número indicat així: U.1 i dins de d'aquesta, el subapartats els denominarem com a DOC 1, DOC 2, etc... Així doncs, es facilita molt a l'hora d'anar-los a consultar. Val a dir, per això, que cal que tinguis una llista amb una petita descripció de cada document i el número de caixa i de DOC que sigui.

- La part més amplia d'aquest arxiu personal són tots els articles que parlen sobre el meu avi, sobre el partit o sobre esdeveniments que tenen relació amb la política d'aleshores. Quina importància té aquesta part? Quina seria la metodologia per a conservar els articles publicats del 1975 al 1977?

Realment, no és necessari que et preocupis per la conservació de tots els articles perquè el seu valor arxivístic és nul. Els diaris no es consideren documents d'arxiu. Es tracta d'un document imprès, editat, en un paper pensat perquè duri 1 dia, per tant, qualsevol acció de conservació d'aquest tipus de document serà sempre molt costosa. Actualment, i en aquests casos, s'utilitza la digitalització com a tècnica de conservació preventiva, per evitar que suports tan fràgils es degradin més encara per l'ús i la consulta. També s'utilitza la tècnica de conservació de laminació dels suports³(del diari) amb paper japó⁴ o amb material termofusible. En qualsevol cas, es tracta d'aplicacions molt cares dirigides als centres d'arxiu i biblioteca que no acostumen a estar a l'abast de particulars.

Val a dir que tots els articles que tens arxivats no poden formar part d'un fons personal, però et poden ser molt útils com a font d'informació i per apropar-te més a la realitat que vivien aleshores. Així doncs, et recomanaria que ho adjuntessis a l'apartat de Recursos D'informació, l'últim punt d'un fons personal.

- Quines són les conseqüències negatives de la cola en els articles de diaris que va arxivar la meua àvia el 1977?

Les coles en general degraden molt els documents. Les coles produeixen taques en els documents i, segons la seva composició poden produir fragilitat i fins i tot estrips, quan algú intenta separar els documents que s'havien enganxat. Això passa molt quan les persones posen cola per enganxar les fotos. És millor utilitzar punteres i evitar que la fotografia estigui en contacte amb coles.

Quan a més d'utilitzar cola, ho fem en documents de mala qualitat com els diaris, estem augmentant les possibilitats que els documents es degradin.

Cal, això sí, que no s'utilitzin coles i que els diaris no estiguin mai en contacte amb altres documents originals per evitar que aquests últims es facin malbé (taques grogues) per l'efecte de la lignina i l'acidesa del paper de diari.

- Com s'arxiven les fotografies en color o blanc i negre dels quals disposes? Quina seria la metodologia?

EL fons gràfic és una de les parts més importants d'un fons personal. Per tant, és vital la bona conservació d'aquests.

³ Dividir individualment cada document per aïllar-los del contacte entre ells i assegurar-ne la conservació.

⁴ Paper blanc o groguenc, sedós, setinat i nacràt que antigament es fabricava al Japó amb escorça de morera amb una gran resistència fisicoquímica.

Les fotografies s'arxiven molt diferent que els documents, és correcte, doncs, el que tu has fet amb bossetes de plàstic i molt incorrecte l'ús de coles, com ja t'he explicat abans.

És molt important també, que sàpigues com classificar-les i que les puguis escanejar, perquè la digitalització també és una bona eina. Tanmateix, una vegada les tens classificades dins de bossetes i amb els números indicats per anar-les a trobar, jo t'explico com ho arxivem aquí, al Museu Marítim de Barcelona. Nosaltres digitalitzem les fotografies per a fer-ne una busca on line i en destaquem les següents característiques:

Número de registre: *(el número de la fotografia.)*

Nom de l'objecte: *(especifiques si és un negatiu, un document fotogràfic...)*

Status del Document: *(original o còpia)*

Descripció: *(breu descripció i si hi ha notes manuscrites)*

Autor del document: *(nom del fotògraf)*

Lloc Imatge: *(lloc on ha estat fotografiada)*

Data imatge:

Material del document: *(Plàstic en el cas de negatiu, paper cel·lulosa, etc...)*

Format: *(Pas Universal en el cas del negatiu)*

Color: *(Blanc i negre, sèpia, color..)*

Matèries: *(esdeveniments, noms propis, associacions, llocs, en relació a la fotografia per crea un enllaç i que malgrat no estiguin buscant aquesta fotografia concreta puguin trobar altres exemples d'un tema concret, d'una etapa o d'una persona)*

Documents relacionats: *(denominar documents amb relació, com una carta de convit d'un esdeveniment fotografiat, un article, llibres...)*

En el teu cas, una descripció tan detallada no seria necessària ja que no en tens tantes. Tot i així està bé que ho sàpigues per si vols adoptar alguna d'aquestes classificacions.

- Hi ha alguna metodologia concreta per arxivar els documents que van estar escrits amb màquines d'escriure fa menys de cinquanta anys?
La tècnica de conservació d'aquests documents cal que tingui en compte el tipus de tinta que és. Caldrà que estiguin a una temperatura ambient de 18-20 graus, amb poca llum i protegits per material de conservació (camises de conservació), per evitar que la tinta perdi les seves propietats.
- Quina és la metodologia que s'empra per a conservar els documents amb plecs?
En els documents amb plecs, cal actuar per aplanar el document. En els pergamins això es fa humitejant el suport i posant-lo pla. Si es tracta de paper de cel·lulosa⁵, caldrà posar-hi pes a sobre durant un

⁵ Paper sòlid de poca densitat constituït per petitíssimes cel·les plenes d'aire, usat principalment com a aïllant.

cert temps, protegint-lo prèviament amb paper de conservació per evitar que el pes faci malbé el document.

- **Tenen valor els sobres de la correspondència del meu avi?**
Els sobres tenen valor quan la documentació que contenen en el seu interior no conserven certes dades que sí estan indicades en el sobre. Per exemple: l'adreça del remitent, la data del document, el lloc des del que s'ha enviat, etc...Tanmateix, es poden desar juntament amb els documents que contenen, vigilant, però que les coles dels sobres no acabin fent malbé els documents.
- **Què puc fer amb els butlletins que són molt grans i estan junts, va bé deixar-los enquadrats?**
Suposo que es tracta de butlletins editats. En principi, els butlletins, no són documents d'arxiu, però són documents editats dels quals hi ha múltiples còpies. Sovint, quan aquest tipus de documents apareixen en els fons personals, es classifiquen com a documents de suport a la informació. Les edicions de revistes, butlletins, llibres i altres documents editats generen col·leccions i no constitueixen pròpiament documents d'arxiu. Cal tenir en compte, que a vegades s'han editat en paper de poca qualitat i que, aquest fet, quan els posem en contacte amb documents d'arxiu, és a dir, documents que hem de conservar permanentment, poden malmetre'ls en traspassar-los la lignina⁶ i els àcids.
Caldria veure prèviament de quin tipus de document es tracta.
- **Quina manera és millor per organitzar els documents; Relacionar fotografies, articles i escrits a mà o ordenar-los per tipus ja sigui totes les fotografies juntes, tots els articles i tots els escrits o cartes?**
El primer que s'ha de fer quan tenim un fons d'arxiu és intentar veure com està organitzat. Normalment, els arxius mantenen l'organització que els seus productors li han donat en el moment de produir els documents. Si un fons té una organització coherent, el millor que es pot fer és no desfer-la. Només en el cas que l'organització del fons sigui en realitat una desorganització sense relació amb la seqüència de producció dels documents o sense cap mena d'ordre intern, només en aquests casos caldrà intervenir-hi per tal de retrobar la seva organització primigènia.
Una cosa és organitzar intel·lectualment un fons d'arxiu on es relacionaran tots els documents de la persona o institució, ja siguin fotografies, documents textuais, plànols, audiovisuals i una altra cosa és que aquests documents s'hagin de tractar específicament. Exemple: una persona que escriu un article sobre un tema i que també fa una fotografia per il·lustrar el tema. Cal mantenir la relació entre els dos documents però el tractament i, possiblement, el lloc on s'arxivin seran diferents per una qüestió de tractament de la seva preservació, conservació i localització.

⁶ Lignina: Compost de la fusta que s'encarrega d'omplir els espais cel·lulars de la planta. Al crear paper periòdic, no s'extreu la lignina de la fusta per abaratir costos, cosa que li aporta aquest color grisós i la textura característica de tant mala qualitat. És el compost que fa que amb els anys el paper es torni groc.

- Com puc posar-me en contacte amb l'Arxiu Nacional per porta'ls-hi el meu material? Què faran ells amb ell? Quina és la seva funció? Qui podrà consultar els documents que jo hi deixi?

Per posar-te en contacte amb l'Arxiu Nacional només cal trucar a la seva seu que es troba a Cerdanyola.

Normalment et pregunten sobre què és el que vols i si la teva documentació s'adapta a la seva política de captació de fons et proposaran veure-la.

Els arxius, abans d'ingressar un fons, estudien el valor dels fons que han d'ingressar i en funció d'això, de l'estat de conservació, la importància de la persona, empresa o institució de què es tracta, la importància dels documents que conté –sobretot que sigui documents originals, únics- i del tipus de cessió que es vulgui oferir, decideixen sobre l'ingrés en el centre d'Arxiu.

- Quin creus que és el valor d'aquests documents?

Els documents d'arxiu tenen valor quan reuneixen una sèrie de característiques que són, precisament les que els diferencien d'altres tipus de documents:

1. L'origen: han nascut com a resultat de l'exercici d'unes funcions i unes activitats d'una persona o una institució. Es produeixen dins d'un procés natural d'activitat
2. La seriació: són el resultat d'executar accions repetitives. En l'administració, els documents d'arxiu produeixen sèries documentals, producte de la repetició de les activitats.
3. Unicitat: els documents d'arxiu són únics. Són originals i per tant, les còpies i fotocòpies no es poden considerar documents d'arxiu. Tanmateix, les còpies cobren importància quan els originals s'han perdut o han desaparegut.
4. Objectius: no són obres de creació. En els documents d'arxiu reproduïen fets objectius.

- Seria molt més fàcil entendre la història del nostre país si tothom tingués un arxiu personal? Són útils històricament els arxius personals de persones que no han tingut cap reconeixement públic?

Els arxius aconsegueixen dues funcions bàsiques:

- La primera funció es desenvolupa a partir del moment de la seva creació. En aquest moment, el document es crea amb una funció de deixar constància d'un fet, o com a prova jurídica administrativa d'una acció.
- La segona funció només l'adquireixen alguns documents que aconsegueixen sobreviure a la funció primària. Es tracta de documents que amb el pas del temps esdevenen documents històrics i adquireixen valors secundaris com el valor històric o patrimonial, informatiu, cultural, etc...

Això vol dir, que no tots els documents adquiriran la condició de documents històrics i patrimonials. Només ho seran aquells que per les seves especials característiques hagin de ser conservats.

La Història es basa en la constatació dels fets històrics a través de les proves documentals. Sense documents no existeix la Història, per què a diferència d'altres ciències, la Història precisa de la prova documental per establir les seves hipòtesis i demostrar el valor científic de les seves afirmacions. Sense arxius no hi ha Història.

Els arxius personals, sovint omplen buits de la Història del país que els fons de les institucions públiques no han pogut copsar. La correspondència personal, per exemple, entre persones que han tingut una participació activa en la vida política, social o econòmica del país, adquireix molta importància a l'hora d'estudiar més profundament i amb més matisos, els esdeveniments del país. Els fons personals complementen, sovint, la informació continguda en altre tipus de fons: administració general de l'Estat, administració autonòmica, local...

- I ja per acabar... Et crearies un fons personal?

NO!

3.1.3 Conclusions

Gràcies a haver dut a terme aquesta entrevista em vaig adonar que havia comés vuit grans errors. Així doncs, les conclusions d'aquesta entrevista les resumiré en els següents vuit apartats:

1.- Els articles no tenen molt poc valor arxivístic.

El paper de diari és creat per viure tan sols un dia, així que està condemnat a no durar gaire. A més a més, posar-li pega és el pitjor que pots fer perquè accelera el procés de deteriorament i el plàstic que no és especial per arxivar, fa que la tinta s'hi quedi enganxada fent que el paper perdi tot el valor. Finalment, em va dir que havia estat una pèrdua de temps tot l'esforç per arxivar els articles ja que es deterioraran igualment i la majoria ja estan penjats en hemeroteques.

2.- No s'ha de canviar la distribució inicial.

Això vol dir que: si la meua àvia va decidir arxivar-ho tot per etapes polítiques havia de deixar-ho igual, perquè aquesta havia estat la seva voluntat. Per sort, això no ho havia canviat gaire.

3.- Tot el que són fotocòpies no té cap valor.

Tots els documents que curosament vaig anar arxivant en bossetes i que fossin fotocòpies, que en són la majoria (totes les actes de comissions

parlamentàries i algunes cartes) no tenen cap valor i no és necessari arxivar-les correctament. Només els originals tenen valor.

4.- No és apropiat arxivar amb bossetes.

Tots els documents, segons l'arxiu històric de Catalunya, han d'estar organitzats en caixes de cartró i a dins, han d'estar dividits amb papers protectors. Cada caixa ha de duu un nombre, per poder trobar el document amb facilitat, i cada document n'ha de duu un altre. A més a més, no cal que els guardis individualment (com jo havia fet) sinó que tot el bloc de fulls que estaven lligats amb una grapa o un clip, han de romandre junts. Així doncs, el plàstic és el pitjor material i em va recomanar tornar a treure-ho tot. Malgrat això, em va proposar comprar-ne d'especialitzat, ja que vam concloure que era molt més pràctic per a la conservació i pel fet d'anar-los estudiant. D'aquesta manera no era necessari treure'ls i tocar-los mentre els estudiava.

5.- Les cartes no van ordenades cronològicament, sinó que el que és important és tenir juntes la carta enviada i la carta resposta.

A més a més, si pot ser, s'han de relacionar amb el document de que estiguin parlant o amb la feina que s'estigui demanant.

6.- El que té més valor són els manuscrits.

Tot aquell seguit de papers on el meu avi anava apuntant el que decidien a les reunions, les conclusions o l'esquema del que tenia pensat explicar, és que el que té més valor, ja que són absolutament únics i aporten una altre visió d'un tema en concret. S'han de conservar amb molta cura.

7.- Les fotografies de caire familiar també tenen el seu valor.

Per entendre bé un personatge has de saber d'on prové, en quin ambient es movia i quines eren les seves aficions o els seus estudis i així podràs entendre molt millor la seva manera de pensar o d'estructurar les idees. Això és el que em va fer veure l'arxivista, tot argumentant-me que per un fons personal, són també molt important les fotografies de caire familiar, ja que et deixen entendre millor el perfil del personatge en qüestió.

8.- Abans de fer una cosa, millor que la consultis.

Així vam acabar la primera entrevista amb l'arxivista Pilar Cuerva. Malgrat això, com que havia seguit el protocol de la meva àvia, tot no era tan catastròfic i vaig pensar: "Rectificar és de savis".

"Rectificar és de savis"

En aquest apartat vull explicar què és el que he pensat per rectificar la metodologia arxivística emprada després de saber els vuit grans errors.

Primer de tot, em recordaré que el meu treball va molt més lluny que el treball tècnic d'un arxiver, perquè el seu fonament no és la història, sinó el sentiment.

Accepto que, a ulls d'un arxiver, tota la feina d'ordenar els articles i les fotocòpies hagi estat una pèrdua de temps i esforç, però per mi, ha estat un orgull i una satisfacció molt gran. Cal tenir en compte que els articles han esdevingut la font d'informació més important ja que hi he anat a cercar totes les dades per a crear la biografia de Josep Espinet. La facilitat de recerca ha estat possible gràcies a haver-los arxivat en bossetes de plàstic i en ordre cronològic.

Pilar, en aquesta entrevista, em recomana que tregui tots els documents originals de les bossetes de plàstic, però val a dir que la majoria dels documents d'aquest fons personal són còpies o fotocòpies, i que els únics documents inèdits i de gran valor històric són els manuscrits. Així doncs, conservaré tota la feina feta de classificació en bossetes, però dedicaré una especial cura amb els documents a mà. Els escanejaré per assegurar-me la seva conservació i canviaré les bossetes de plàstic per aquelles especialitzades per a la conservació arxivística, tal com Pilar afirma que és la metodologia idònia.

En la pregunta que fa referència a la classificació de les fotografies, Pilar descriu un mètode molt concret i elaborat. Malgrat això, va explicar-me que no era necessari que jo el duigués a terme, ja que disponia de poques fotografies. Ells porten a terme aquests processos quan disposen de més de 250 fotografies relacionades amb un mateix tema. Això sí, destaca la importància de fer una investigació sobre la informació essencial que concretarien la data, la localització, els personatges i l'esdeveniment. Així que, segons el seu criteri arxivístic, és molt correcte el procés que estic emprant per a classificar les fotografies.

El resultat de tota aquesta feina d'arxivística, tot continuant el que la meua àvia no va poder acabar, té per a mi i per la meua família un gran valor sentimental. Personalment, és l'única herència material que tinc dels meus dos avis difunts.

Malgrat tot aquest sentiment, també m'adono que dispenso de documents que podrien ser de gran utilitat a l'hora de recuperar la memòria de la transició i entendre millor la nostra història. El que he après és que els documents amb més valor són els manuscrits i el més idoni per a la conservació d'aquests és la digitalització.

(A part d'una petita representació a l'Annex, he adjuntat al CD complementari una part del fons personal de Josep Espinet que he digitalitzat. Una petita representació dels manuscrits, dels articles, les fotografies i les cartes, per demostrar la feina feta. A més a més, també hi ha una demostració del resultat final, fotografies de les Unitats Informatives en conjunt.)

4. TREBALL DE CAMP III: Context històric de la transició espanyola

4.1. Com era l'època?

El context històric sobre la transició política espanyola ha estat resultat d'una recerca d'informació que combina el llibre de text d'Història Vicens Vives, la recerca biogràfica dels personatges destacats, i els vídeos *La transición Española* que va divulgar el diari *El País*, el 1993.

El moviment polític de la transició l'ambientem en els anys 1975-1977 on tot just s'inicia el pas de la dictadura de Franco a restablir la democràcia a Espanya.

Les causes de la fi del franquisme i l'inici de la transició són:

- La mort del dictador F. Franco el 20 de novembre del 1975.
- La crisi econòmica que Franco havia alimentat tot privant el comerç amb altres països.
- Els grups d'oposició i les comissions obreres amb ideologies contraries a la dictadura.
- Una burgesia que li interessava molt gaudir d'una democràcia per poder comercialitzar millor amb tots els altres països i ampliar mercat.
- La oposició internacional a la dictadura.
- Moviments nacionalistes disposats a posar fi a l'Estat centralista.

Franco volia que després de la seva mort a Espanya continués governant la seva ideologia, així que va instruir al futur rei d' Espanya Juan Carlos I, per ser el seu deixeble. Aquest va ser proclamant rei com havia acordat amb Franco i va nomenar com a president a Arias Navarro amb qui va continuar un govern immobilista reprimint les forces antifranquistes.

Aquest govern no va agradar gens al poble espanyol, ja que volien la democràcia, com hi havia en la majoria de països europeus. Per això, s'aixecaren formant moltes vagues i manifestacions demanat un govern provisional, eleccions constituents democràtiques, l'amnistia i a Catalunya, restablir l'Estatut de 1932. Per potenciar les seves reclamacions es van organitzar en el Consell de les Forces Polítiques a Catalunya i a Espanya en la Coordinación Demócrata.

En front a aquest descontentament, Arias Navarro va decidir dimitir el 30 de Juny de 1976 tot deixant el poder al jove Adolfo Suárez.

Suárez va iniciar els canvis tot contactant amb l'oposició (les Forces Franquistes), creant una tímida amnistia i elaborant la Llei de reforma Política (LIRP)⁷. Va ser un procés molt complex ja que la llei havia d'estar acceptada per les famílies franquistes, cosa que els treia tot el poder. Era

⁷ Llei de reforma política: text curt que proclamava la democràcia i la sobirania popular a Espanya i preveia la transformació de les Corts Franquistes en un congrés de Diputats i un Senat elegits per sufragi universal. Així doncs, anunciava eleccions amb un concurs de partits polítics i desmantellava completament les institucions franquistes.

necessari pel país la seva acceptació per no caure en una altre guerra civil. Així doncs, el pacte fou que si acceptaven no s'exigirien responsabilitats als implicats en la dictadura, se'ls conservaria la posició social i l'esquerra comunista continuaria il·legalitat. Finalment, el 15 de desembre de 1976 va ser aprovat el referèndum⁸ de la LIRP i s'establí una monarquia parlamentària tot fixant el 15 de juny de 1977 les eleccions de les Corts constituents. La tensió social i política augmentà molt a causa de la violència terrorista de la GRAPO i la ETA i també a causa de la legalització del PCE (el 9 d'abril de 1977) i el PSUC.

En les eleccions celebrades el 15 de Juny de 1977 si presentaren diversos partits polítics: La **Unión de Centro Democrático** (UCD) liderada per Suárez que reunia els reformistes franquistes, els liberals i el socialdemòcrates; **Alianza Popular** protagonitzada per Fraga Iribarne i López Rodó representant la dreta franquista, el **PSOE** que es definí com un partit democràtic liderat per Felipe González i Adolfo Guerra i el **PCE** amb ideals antifranquistes i dirigit per Santiago Carrillo i Dolores Ibárruri.

El triomf se l'endugué la UCD amb un 34 % de vots i seguidament el PSOE amb un 29%.

Així doncs, a Espanya es restableix una part de la democràcia: apareixen la diversitat d'idees i ideologies, la tolerància i la possibilitat d'escollir, però encara no s'havia finalitzat el període de transició política, doncs encara falta força camí a recórrer: la Constitució de 1978, i la bona pràxis democràtica diària per evitar les temptacions del retorn al totalitarisme (23 febrer de 1981), etc.

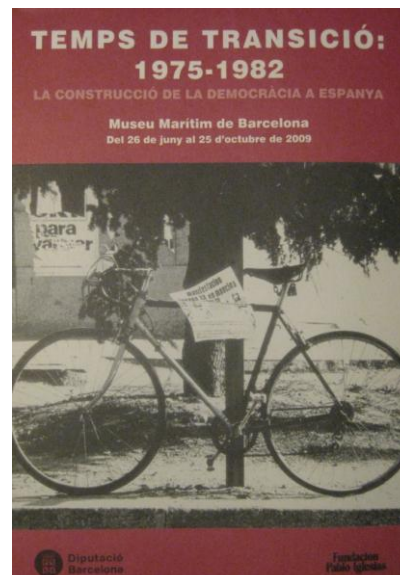
⁸ Referèndum: el fet de sotmetre certes mesures proposades pel cos legislatiu a l'aprovació del cos de votants.

4.2 Visita a l'exposició del Museu Marítim de Barcelona

Dijous 10 de Setembre del 2009.

Per entendre millor l'època i veure un model d'explicació per a totes les edats vaig anar a veure l'exposició de la transició que feien al Museu Marítim de Barcelona. Aquest museu ha triat una forma curiosa d'explicar la transició, ells l'han dividit en 60 moments claus. Jo he recopilat els 24 primers, des de la mort de Franco fins la victòria de la UCD a les eleccions del 15 de juliol el 1977. Anys on centro el meu treball.

Així doncs, exposo aquí una cronologia que pot anar molt bé per entendre i classificar-ho tot. És la manera més esquemàtica i fàcil per a una consulta ràpida i sense filar molt prim.

20 de novembre 1975 "Españoles; Franco ha muerto" – Arias Navarro

22 de novembre de 1975 Proclamació de Juan Carlos Borbón de Borbón com a rei d'Espanya

30 de novembre de 1975 El rei va donar la llibertat a 5600 polítics reclosos. (entre ells Marcelino Camacho, CCOO)

11 de març de 1976 Etapa de moltes manifestacions i bagues per part del poble espanyol en petició de la llibertat i l'amnistia.

26 de març de 1976 Es crea la unitat d'oposició democràtica "La Platajunta"

15 abril de 1976 primer congrés de la UGT des de la Guerra Civil. Es va portar a terme semiclandestinament.

12 maig 1976 El parlament Europeu exigeix democràcia a Espanya. Adolfo Suárez hi va ser present.

1 de Juliol de 1976 El rei destitueix Arias Navarro del càrrec com a president.

5 de Juliol de 1976 Adolfo Suárez jura el seu nou càrrec de president d'Espanya.

9 d'Octubre de 1976 Formació de l'Alianza Popular creada pels "7 magnífics".

8 de desembre del 1976 XXVI Congrés del PSOE liderat per Felipe González i Alfonso Guerra.

11 de desembre del 1976 GRAPO rapta a Antonio Ma de Oriol y Urquijo, president del Consell de l'Estat.

15 de desembre del 1976 Aprovació del Referèndum sobre la llei per a la Reforma política. El 94'2% de la població ho aprovà.

23 gener del 1977 Setmana Negra.

- L'extrema dreta assassina a l'estudiant Artur Ruiz mentre es manifestava a favor de l'amnistia a Madrid.
- Un grup de policies mata a Ma Luz Nájara durant una manifestació.
- S'assassinaren els advocats laboristes d' Atocha mentre estaven reunits.
- L'Extrema dreta treu la vida a 5 simpatitzants del CCOO.

10 febrer del 1977 legalització de tots els partits polítics.

17 de febrer del 1977 PSOE queda legalitzat

1 d'Abril del 1977 El rei reconeix el dret d'associació Sindical.

9 d'Abril del 1977 El partit del PSE es legalitza

15 d'Abril del 1977 es celebra una vaga general en contra de la política econòmica del govern.

22 d'Abril del 1977 Es presenta la coalició de la Unión de Centro Democrático (UCD)

28 d'Abril del 1977 Legalització dels sindicats PSUC

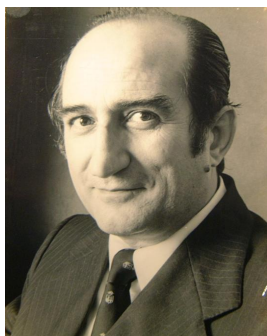
15 de Juny del 1977 Primeres eleccions democràtiques

4 de Juliol del 1977 Adolfo Suárez protagonitza el Primer Govern democràtic després de la dictadura liderant la UCD.

5. BIOGRAFIA DE L'ETAPA POLÍTICA DE JOSEP ESPINET

5.1 Biografia en base als documents arxivats

Per comprendre millor les activitats i la feina que portava a terme l'avi, cal investigar els organismes institucionals i els personatges de l'època. Aquesta investigació l'he feta basant-me en els articles arxivats o ressenyes biogràfiques de les personalitats que l'envoltaren. De tota la meva recerca destaco:

1 Josep Espinet Chancho

Josep Espinet va formar part de **l'Ajuntament de l'alcalde Viola (setembre 1975-desembre 1976)**. Joaquim Viola i Sauret va ocupar el càrrec de l'alcaldia de Barcelona des del 18 de setembre de 1975 fins al desembre del 1976. Rodolfo Martín Villa, el Governador civil, fou qui decidí que Viola seria el responsable de substituir a l'antic alcalde Enric Masó.

El seu mandat va ser curt i amb moltes controvèrsies, ja que Viola era un militar ex franquista, home d'ideologies de dretes i molt conservador. Aquestes ideologies desencadenaren una forta oposició dels polítics democràtics i les associacions de veïns que va portar a forts enfrontaments. Per contra, la dreta tradicional s'alegrà molt d'aquest canvi.

Viola va crear una nova alcaldia (també s'anomenava "Equipo Viola") que constava de vuit nous delegats de servei, entre ells Josep Espinet Chancho, delegat de "Servicio de Obras Públicas", i dues dones, ja que Viola volia acabar amb la marginació política femenina. Va mantenir el càrrec dels tres tinents d'alcalde de Masó, argumentant que així aprendrien de l'experiència d'ells.

Aquest equip heretava un important dèficit financer que constava d'alts deutes en tres pilars importants: el transport, les obres urbanístiques i el pla comarcal.⁹

2 Equip Viola, durant la presentació a Madrid. *Diario de Barcelona*, 12-10-1975

⁹ *Diario de Barcelona*, 12-10-1975, U.1

Les associacions de veïns van arribar a qualificar-lo com "l'alcalde més impopular de Barcelona des de la República". Pressionat per aquesta forta oposició popular, el desembre de 1976, el president del govern Adolfo Suárez va posar punt i final a l'alcaldia de Viola, substituint-lo pel qui seria l'últim alcalde franquista José María Socías.

Josep Espinet era el director de la Junta de Ports de Catalunya abans de ser ascendit a delegat del "Servicio de Obras Públicas" sota l'alcaldia de Joaquim Viola. Espinet va treballar per l'ajuntament durant 4 mesos i descriví com a "Función fundamentalmente técnica i administrativa [...] llevando la dirección de los servicios técnicos municipales [...] procurando rentabilizar al máximo las inversiones para desviar el dinero hacia cauces de mayor exigencia social. Huyo del gigantismo de las obras públicas municipales para volcarme a las necesidades apremiantes de los barrios de nuestra ciudad".¹⁰

Espinet va tenir una gran rellevància en la construcció de la plaça Lesseps i va participar en la creació del Pla Comarcal juntament amb l'urbanista Albert Serratosa, un gran amic seu.¹¹ L'aprovació d'aquest Pla Comarcal va ser la principal preocupació de la política de Viola, com podem veure en tots els articles publicats entre l'octubre 1975 i el Juny de 1976 sobre l'evolució del Pla Comarcal i les continües queixes exigint l'aprovació d'aquest.

Josep Espinet proposava una planificació comarcal a nivell regional, des d'una perspectiva conjunta, plantejant les províncies com a regions integrades a una política de planificació de caràcter nacional.¹² Ell defensava el Pla Comarcal com aquell que garantitzaria el futur del desenvolupament urbà i comarcal de Barcelona, afavorint les zones verdes, els equipaments públics i les comunicacions. Així doncs, el descriu com a indispensable i de primera necessitat.

Finalment es va aprovà el Pla Comarcal el 16 de Juliol de 1976,¹³ cinc mesos abans de la restitució de Viola i la fi del seu càrrec.

Espinet no va ser responsable del càrrec durant tota l'etapa de l'alcalde Viola, sinó que quatre mesos més tard, el **24 de gener de 1976, va ser nomenat Director general d'Urbanisme d'Espanya**, pel Consell de Ministres.

Per contextualitzar aquesta etapa cal destacar que durant el juliol de 1976, sota el mandat de Joan Carles I, Espanya estava liderada pel President del Govern Adolfo Suárez, qui va substituir a Arias Navarro.

El govern de Suárez és de caire moderat, amb un objectiu clar: que la transició no desencadeni un conflicte civil. Per això, intentà adequar la seva política amb tots els partits polítics del moment, tant els franquistes com els comunistes, legalitzant aquests últims.

¹⁰ *Hoja del Lunes*, 26-1-1976, U.2

¹¹ *Diario de Barcelona*, 25-1-1976, U.2

¹² *La Vanguardia Española*, 24-1-1976, U.2

¹³ *Diario de Barcelona*, 16-7-1976 / *Correo Catalán*, 16-7-1976, U.2

Per acabar amb la dictadura franquista, van redactar la Llei per a la Reforma Política on s'eliminaven tots els principis dictatorials, s'implantava el sistema democràtic i es proposaven unes eleccions.

El govern de Suárez finalitza quan se celebren les primeres eleccions després de Franco el juliol de 1977, on guanyaren la UCD, liderada pel mateix Adolfo Suárez.

Al cap de sis mesos de la presidència de Suárez (el 24 de gener de 1976), el consell de Ministres van elegir nous càrrecs. Dins del Ministerio de Vivienda, destaquem al nomenament de Josep Espinet Chancho com a Director General d'Urbanisme.¹⁴

Dins d'aquest període de la política d'Espinet, cal remarcar com va enfocar el Pla Comarcal des de la capital i la nova posició. Espinet exposa que com a

3 J. Espinet dient el pregó de Lleida, 8-5-1976
FOTOGRAFIA Nº 36

Director general haurà de donar l'aprovació definitiva des de la Comisión Provincial de Urbanismo del qual n'és el vicepresident. Anteriorment a aquesta aprovació, però, descriu un llarg procés en mans de la Corporació Municipal Metropolitana de Barcelona.¹⁵

Com a Director General va protagonitzar el pregó de les festes majors de Lleida el 7 de maig de 1976.¹⁶ També va efectuar una visita a Bilbao el 15 d'Octubre del mateix any. Allí

presencià la exposició sobre la problemàtica urbanística de comunicacions i contaminació de la ciutat de Bilbao.¹⁷

Les responsabilitats com a Director General les va haver de compaginar amb el **càrrec a la Comisión de Régimen Especial de Cataluña**, nomenat el 13 d'abril de 1976.¹⁸

El catedràtic Federico Mayor Zaragoza, que aleshores era el subsecretari del Ministerio de Educación y Ciencia, fou el president d'aquesta comissió. La funció d'aquesta era crear un estudi sobre el Règim Especial per les quatre províncies Catalanes.

Molts polítics reconeguts descrivien al Régimen Especial com aquella disfressa per un objectiu clar: autogovernar-se. Malgrat això, es critica el

¹⁴ *Mundo Diaro*, 24-1-1976, U.2

¹⁵ *Hoja del Lunes*, 26-1-1976, U.2

¹⁶ Apartat de Pregoner de Lleida, 7-5-1976, U.2

¹⁷ Unitat 7 (articles i documents gràfics)

¹⁸ *Tele/expres*, 14-4-1976, U.2

lent procés i la necessitat urgent d'una institucionalització de Catalunya i la redacció d'un Estatut.¹⁹

El Setembre de 1976, la comissió va proposar la creació del Consell de Catalunya amb la missió de redactar un projecte institucional per Catalunya i la sol·licitud de la cooficialitat de la llengua catalana. També van comunicar la possible creació d'una Mancomunitat per afavorir la major descentralització possible per part de la Administración del Estado. Malgrat això, van demanar quatre mesos més de marge per acabar perfilant totes les propostes.²⁰

4 Reunió de la Comisión de Régimen Especial. FOTOGRAFIA Nº 46

Finalment les quatre decisions bàsiques que va estimar la Comisión varen ser: creació d'una mancomunitat de serveis a les quatre províncies catalanes, transferència de funcions, obres i objectius de l'Estat a la Mancomunitat, redacció d'un pla director territorial de coordinació de la regió i la implantació progressiva de la cooficialitat de la llengua catalana. El rei Juan Carles I va donar el seu vist i plau a aquestes reformes el 12 de gener de 1977, i van ser posades ràpidament en pràctica.²¹

Josep Espinet va dimitir del càrrec de Director General de Urbanismo l'abril del 1977 per concentrar-se en impulsar la proposta electoral d'un nou partit polític per Catalunya: la UCD.²²

Una vegada la Llei per la Reforma Política va ser legalitzada, s'imposaren unes eleccions, tant estatals com autonòmiques. Així doncs, sorgí la necessitat de fundar nous partits polítics per presentar-s'hi. Entre aquests, destaquem la unió de diferents personalitats independents, qui van arribar a l'acord de presentar-se a les eleccions de Catalunya com a Unió de Centre Democràtic de Catalunya. Aquest seria el partit equivalent al Centro Democrático que a Madrid potenciava el president Adolfo Suárez.

5 Logotip de la UCD

Josep Espinet va dimitir del càrrec de Director General de Urbanismo l'abril del 1977 per concentrar-se en impulsar la proposta electoral d'un nou partit polític per Catalunya: la UCD.²³

Destaquem com a personalitats importants que fundaren aquest grup a Carlos Sentís, Jiménez de Parga i **Josep Espinet, el membre fundador**. Les ideologies que promovien eren de caire central conservador.

¹⁹ *La Vanguardia Española*, 18-4-1976, U.2

²⁰ *El correo Catalan*, 15-9-1976, U.2

²¹ *ABC*, 13-gener-1977, U.3

²² *Article de Diario16*, 25-4-1976, U.2

²³ *Article de Diario16*, 25-4-1976, U.2

La fundació del partit Unió del Centre democràtic a Catalunya va ser una iniciativa de Suárez, per tenir lligams polítics amb els governs autonòmics de totes les comunitats. Així doncs, va ser ell qui s'encarregà d'impulsar el projecte des de Madrid, proposant-li a Josep Espinet ser el responsable d'aquest. Per dinamitzar-ho, Suárez li atorgà els poders del partit perquè creés la llista de participants més adequats i més propers a Catalunya. És per això que molt sovint se'ls denominava com a "hombres del presidente" i gaudien de molta popularitat.²⁴

Inicialment es va presentar en la coalició del Partit Popular i el Partit Socialdemòcrata amb la col·laboració d'algunes personalitats independents, destacant sobretot a Jaume Casanovas i Antonio de Senillosa. La Concòrdia Catalana (la unió del partit Conservador, Catalònia i el Partido Social Regionalista) liderats per Joan Alegre Mercet (el meu tiet avi per part materna) també va presentar diversos intents per formar part de la UCD. Malgrat això, el 8 de maig de 1977 es va configurar definitivament el partit on hi participarien personalitats independents que es presentarien defensant la reforma liberal proposada per Suárez.²⁵

Així doncs, foren Carlos Sentís i Jiménez de Parga, els noms de polítics independents que representaven el partit. Les llistes d'aquest estarien formades per ells dos al capdavant, seguits de Josep Espinet, Vicente Capdevila, Salvador Paniker i Rodríguez Heredia. En la llista també hi hagué lloc per polítics procedents de la Concòrdia Catalana ja que Sentís argumentà "Concordia no era un partido y debido a la falta de tiempo para cerrar las listas se ha confiado en ellos, pero se presentan como nombres independientes".²⁶

Aquest canvi sobtat dels noms dels homes amb qui Suárez confiava, va crear una gran polèmica i fortes crítiques al partit, sobretot des de la vessant més afectada pel canvi: el Partit Popular. Sobretot se'ls titllava de franquistes, pel passat que lligava Sentís amb aquesta ideologia.²⁷

La Campanya electoral va començar el 24 de maig de 1977. La UCD es va presentar en un míting al saló d'actes de Passeig de Gràcia on hi

6 Cartell de propaganda electoral de la UCD. *Diario de Barcelona*, 24-5-1977

²⁴ *Diario de Barcelona*, 6-5-1977, U.3

²⁵ *La Vanguardia Española*, 7-5-1977, U.3

²⁶ *El Noticiero Universal*, 9-5-1977, U.3

²⁷ *Tele/eXpres*, 13-5-1977, U.3

participaren els quatre líders del partit: Josep Espinet, Carlos Sentís, Jiménez de Parga i Vicenç Capdevila. Aquests es descrivien sota la publicitat electoral "Los hombres que hacen posible la democracia en Barcelona".²⁸

El programa polític que va proposar la UCD defensava una nova constitució seguint els següents principis:

- Llibertat de constitució de sindicats, d'expressió, de reunió i de manifestació.
- Les vagues seran considerades un instrument d'auto tutela de la col·lectivitat treballadora.
- Desaparició de tot tipus de discriminacions laborals.
- Defensar una política que impedeixi l'atur, l'emigració i fomenti la jornada laboral de 40 hores.
- Adoptar un model de Seguretat social que protegeixi a tots els ciutadans.
- Llibertat de culte, tenint en compte el fet sociològic de la religió catòlica, però amb una total separació Església-Estat.
- Igualtat de drets entre els homes i les dones.
- Potenciar la descentralització i autonomia urbanística, defensant les petites millores locals i provincials i evitant grans aglomeracions urbanes. (proposta de Josep Espinet)²⁹

Josep Espinet va pronunciar el pregó de la Fira de Mataró del 1977. Amb caire poètic va narrar la projecció de futur a la joventut i la importància del pla general d'ordenació urbana de la ciutat que acabava de ser aprovat.³⁰

Per culminar la propaganda electoral del partit, l'onze de juny, Adolfo Suárez va visitar Barcelona per celebrar un míting amb els principals líders del seu partit. Allí va recordar que volia ser tractat com un candidat més de la UCD (era el número u de Madrid) i no com a president, i que si no obtenia una majoria clara dimitiria del càrrec. En aquest esdeveniment l'acompanyaren Carlos Sentís, Jiménez de Parga,

7 Candidats de la UCD dirigint-se a fer un míting electoral, Barcelona 11-6-1977. FOTOGRAFIA Nº54

²⁸ *El noticiero Universal*, 24-5-1977, U.3

²⁹ *La vanguardia Española*, 29-5-1977, U.3

³⁰ *LA Vanguardia Española*, 31-5-1977, U.3

Josep Espinet i Vicenç Capdevila.³¹

Finalment, les primeres eleccions democràtiques després de la dictadura franquista es portaren a terme el 15 de Juny de 1977.

En els primers resultats publicats, la UCD a la província de Barcelona va rebre 6 diputats, igual que el PSUC i el PDC, mentre que els Socialistes de Catalunya en van guanyar 11.

Josep Espinet, representant de la voluntat de la UCD, va presentar una impugnació dels resultats electorals de Barcelona exigint que es revisessin les 31.394 paperetes considerades vots nuls. Aquesta petició es basava en la creença que moltes de les paperetes considerades nul·les complien amb tots els requisits de validesa de les normes electorals. Els altres partits no ho defensaren i crearen una carta per escrit on firmaven tots, menys la UCD, en contra de la impugnació argumentant que la revisió no canviaria els resultats finals. Josep Espinet es va desplaçar a Madrid per reunir-se amb Adolfo Suárez qui li donà ple suport en no firmar la carta i continuar amb la revisió acceptada per la Junta Electoral Provincial, ja que si obtenien 8.941 vots addicionals podrien aconseguir l'escó número 33 que els col·locaria en un nivell superior que el Pacte Democràtic per Catalunya.

L'opinió popular titllava a aquesta maniobra com a la perfecta excusa per prolongar el procés electoral i així poder guanyar temps per la formació del govern.³² Espinet va desmentir aquestes suposicions manifestant "No hay motivaciones en la impugnación presentada. En el momento en que esté claro que no tenemos ninguna posibilidad de alcanzar al Pacte Democràtic per Catalunya, retiraremos la impugnación".³³

En el Congrés de Diputats la UCD de Catalunya va aconseguir un total de 9 escons, els representants dels quals foren: Sentís, Jiménez de Parga, Espinet, Capdevila i Ramírez Heredia, per Barcelona, i Joan Gich, Lorda, Savater i Faura per la resta de províncies.³⁴

³¹ *Tele/eXpres*, 13-6-1977, Fotografies 53-60

³² *El Correo Catalan*, 24-6-1977, U.3

³³ *La Vanguardia Española*, 24-6-1977, U.3

³⁴ Resultados definitivos, *La Vanguardia Española*, 26-6-1977, U.3

El Juny de 1977, es creà la **Comissió Permanent de l'Assemblea de Parlamentaris de Catalunya** que estava composta per els senadors i diputats escollits per sufragi universal en les eleccions del 15 de juny i s'introduí en l'esquema organitzatiu autònom. Gràcies a això, podem considerar la Generalitat un tema definit, ja que es reconeixia una Generalitat i uns òrgans de poder separats als del Gobierno Español. El **25 de juny de 1977** es va portar a terme la primera sessió de l'Assemblea de Parlamentaris i s'hi acordà que el president en seria Terradelles.

8 Membres de l'Assemblea de Parlamentaris de Catalunya. J. Espinet és el primer per la dreta. *Diario Barcelona* 26-6-1977

Els objectius principals d'aquesta assemblea van ser: recuperar l'autonomia d'acord amb els principis i les institucions de l'Estatut del 1932, l'amnistia total i la llibertat per tots els partits polítics.

Josep Espinet va ser un dels representant de la UCD a l'Assemblea de Parlamentaris i exercí aquest càrrec fins la seva mort, octubre de 1977.³⁵

Josep Espinet va participar en les actes II, VI, VII, VIII, IX, X, XII i XV on s'hi debatien les bases que inclouria l'Estatut i, més tard, definirien els drets de Catalunya en la nova constitució de 1978. Destaquem la importància de protegir la llengua catalana com a llengua vehicular, la protecció del president Tarradellas a l'exili, i la redacció de les lleis d'àmbit econòmic, polític o social.³⁶

L'11 de setembre de 1977, Josep Espinet, encapçalà la manifestació a Barcelona, junt amb els principals diputats i senadors catalans, recentment elegits en les primeres eleccions democràtiques del país. Un milió de persones varen sortir al carrer, en la "més meravellosa de les manifestacions", tal i com va dir el governador civil de Barcelona, i reflexà *La Vanguardia*, en la seva edició del 11 de setembre de 2007, als 30 anys de l'esdeveniment.³⁷

³⁵ *Diario de Barcelona*, 26-6-1977, U.3

³⁶ Fotocopia de les Actes de la comissió permanent de l'Assemblea de Parlamentaris. Unitat 5.

³⁷ Article adjuntat a l'Annex 6.

CARLOS PÉREZ DE ROZAS / ARCHIVO

9 Els principals representants polítics de Catalunya encapçalen la manifestació de l'11 de setembre 1977 a Barcelona.

A principis d'octubre, Espinet va participar en l'operació Tarradellas, i junt amb els alts càrrecs de la política catalana es reuniren amb ell a Perpinyà. El 3 d'Octubre Espinet va entrevistar-se amb el president i Tarradellas li proposà la candidatura per la Conselleria d'Urbanisme o Ordenació Territorial. Espinet va emmalaltí, cosa que l'obligà a tornar a Barcelona. La grip soferta va desencadenar un inesperat i mortal atac de cor.

Josep Espinet morí a l'edat de 51 anys, durant la matinada del **9 d'octubre de 1977**, deixant viuda a Maria Blanch i sola a càrrec dels seus tres fills (dos menors d'edat).³⁸

En el funeral, van presenciar-hi bona part dels membres de la UCD (Sentís, Jiménez de Parga, etc) i altres representant dels partits polítics (Jordi Pujol, Heribert Barrera, Abelló o Viola), així com Tarradellas va enviar un Telegrama de dol. L'amistat que compartia amb Suárez va prendre forma en una carta molt emotiva enviada a la família. Sentís també va expressar el seu dol en un article a *La Vanguardia Española*, igual que V. Coma Soley.³⁹

La mort de Josep Espinet, va agafar a tots els polítics molt desprevinguts, sobretot perquè contaven amb ell per a molts projectes de futur (com la possible candidatura a la Conselleria d'Urbanisme). Tot i així, Marcel·lí Moreta va ser qui va substituir-lo en tots els seus càrrecs.

³⁸ *Tele/eXpress*, 10-10-1977, U1

³⁹ Unitat 1

6. CONCLUSIONS

Les conclusions del meu treball abracen molts camps semàntics diferents. El recull de tota la meva feina m'ha ensenyat tant història d'Espanya, com política, principis arxivístics, bases familiars, m'ha apropat al meu avi i m'ha ensenyat conceptes morals.

Inicialment, la recerca d'informació sobre la transició política espanyola, m'ha mostrat un període de temps molt complicat políticament, però he après sobre les personalitats i la il·lusió d'elles en creà una Espanya democràtica. Malgrat això, la dificultat de recerca m'ha fet veure que encara és una història molt recent i que, tot i que s'estan començant a escriure força llibres i fent exposicions, continua sent un tema de debat poc freqüent i una mica en l'oblit. Cal remarcar, però, la importància d'aquest i la magnífica feina que varen dur a terme tant el meu avi com totes les persones que van lluitar per la democràcia i la llibertat a Espanya.

Una vegada l'època contextualitzada, gràcies a les diverses entrevistes amb l'arxivistista del Museu Marítim de Barcelona, Pilar Cuerva, i l'experiència que m'ha donat l'estudi de tot el material del què dispo, he après les diferències entre un arxiu històric i un arxiu personal.

Centrant-me en un arxiu personal, he après com s'organitza i quina és la metodologia per a la conservació dels documents, concretant en les fonts gràfiques com fotografies i articles. Cal destacar, que malgrat els articles són els documents amb menys valor de l'arxiu personal de Josep Espinet, han estat una de les meves principals fonts d'informació. El fet que els hagi ordenat i classificat m'ha facilitat molt la recerca i és per això que hi he anat a buscar sobre el dia a dia de la transició i així aprendre de les opinions i els diferents punts de vista de cada periòdic. Per tant, a l'annex hi ha un apartat dedicat a les ideologies de cada diari per entendre millor la visió de cada un.

El fet d'aprendre que els documents amb més valor del fons personal de Josep Espinet són els manuscrits que ell redactava a les reunions a porta tancada com a membre fundador de la UCD i com a parlamentari, he valorat la importància de conservar-los en material com és degut, però també escanejar-los per garantir-ne una còpia digital que no es vegi malmesa pel pas del temps. Per tant, dispo de la digitalització dels manuscrits i les cartes redactades a mà.

En base a tot aquest aprenentatge i la recerca del context històric de la transició política Espanyola he pogut crear: el perfil del meu avi, determinar una idea general de l'època i adonar-me de la importància de la figura del meu avi en aquesta. Per tant, he pogut corregir alguns blocs sobre la transició (com el del professor d'història Mel Villalví), i redactar una biografia completa de Josep Espinet per substituir la biografia errònia que trobem a la pàgina web viquipèdia. A més a més, he enviat una biografia esquemàtica de Josep Espinet a Enric Vicedo, un historiador catedràtic de la universitat de Lleida, que està creant un llibre sobre les personalitats lleidatanes.

L'estudi dels articles també m'ha portat a verificar les anècdotes que vaig recollir inicialment, i així obtinc dues visions diferents d'un mateix esdeveniment. Per exemple, la ingènua anècdota de la semblança del logotip de la UCD amb un donut (anècdota que jo vaig creure que era fruit de la imaginació de la nena de 11 anys que havia estat Eulàlia Espinet) va resultar que era certa i que la premsa els anomenava així. Aquestes anècdotes m'han acostat la història a un primer pla, molt més humà, que m'ha fet adonar que el passat està molt més present del què em pensava.

En aquest treball, volia portar a terme una entrevista als polítics Heribert Barrera i Carlos Sentís, companys d'en Josep Espinet. Malgrat vaig aconseguir posar-m'hi en contacte, el precari estat de salut, combinat amb la gran edat i la falta de temps van impedir que pogués dur a terme les entrevistes. Tot i així, els dos van estar molt il·lusionats amb el tema del meu treball de recerca i em van encoratjar amb grans expectatives del resultat. A més a més, vaig trobar que no era necessari forçar molt la situació, perquè ja havia un treball de camp prou extens.

L'apartat de la biografia de Josep Espinet en base als documents, podria constituir una de les meves conclusions. Recull tota la informació que extrec a posteriori de l'ordre, la cronologia, l'estudi dels documents i del moment històric. El resultat de les meves investigacions és una biografia inèdita del polític Josep Espinet, sense cap base ja escrita, sinó extraient informació d'una investigació a partir de fonts primàries com els articles editats al moment.

Tota la feina d'ordenar i arxivar m'ha permès poder dir que dispeno de l'arxiu personal del meu avi Espinet. Tot aquest material podria ser la base d'una futur tesi doctoral, ja que quan tingui els coneixements corresponents, podré redactar una anàlisi detallada de cada document.

A part de tota la importància històrica d'aquests documents, en alguns dels casos inèdits, per mi, com a Maria Espinet, tenen un gran valor sentimental. Són la meva herència directa, són la materialització d'allò que els avis ensenyen a les seves nétes. Així que gràcies a la lectura dels articles on hi havia entrevistes d'ell, articles d'opinió, o cartes de dol m'he adonat que Josep Espinet duia a terme una política humanista.

Espinet era un enginyer molt ben catalogat, però la passió i l'entrega al país el van dur a desenvolupar una tasca política. En aquesta, sempre reflectia els seus humils orígens en un poblet de Lleida, i vetllava molt més per les persones que no pas pel benefici propi. Això ho he après de la seva etapa a l'ajuntament presidit per Viola on prioritzaava les petites necessitats dels barris de Barcelona, com el clavegueram, l'enllumenat o la pavimentació i donava l'esquena als projectes de grans obres públiques que donessin renom al seu currículum particular.

Aquestes ideologies m'han fet reflexionar sobre els valors morals que ell tenia més arrelats i que de ben segur que hagués volgut transmetre'm. La noblesa, la força de la voluntat per sobre de la guerra, la humilitat, l'entrega al treball amb passió, el fet que tot és possible (canviar de enginyer a polític) sempre que et deixis dur pel cor. Malgrat això, abocar-se a algun projecte amb tanta intensitat pot sobreposar-se als límits corporals,

i pagar un preu tan alt com un prematur atac de cor. També n'aprenc, doncs, la importància de la moderació.

Per acabar, cal destacar el fet que he continuat un treball ja començat per la meva àvia Maria Blanch (que tampoc no vaig conèixer) de qui n'aprenc la importància de la constància i el valor de les petites feines diàries.

Del resultat de la feina de l'àvia i el carisma de l'avi, sumant-li la dedicació i investigació de la néta, n'esdevé una herència històrica en forma de treball de recerca i una fantàstica herència sentimental en forma d'aprenentatge i creixement personal.

BIBLIOGRAFIA

LLIBRES:

BALLESTER, David; RISQUES, Manel. *Temps d'amnistia les manifestacions de l'1 i el 8 de febrer de 1976 a Barcelona*. Barcelona: Edicions 62, 2001.

DIVERSOS, *Grans moments de la història de Catalunya*. Barcelona: Editorial Base, col·lecció Base Històrica, 2006.

GARCIA, M.; GATELL, C.; PALAFOIX, J.; RISQUES, M. . *Horitzó, història 2n de batxillerat*. Barcelona: Vicens Vives, 2005.

MARTÍNEZ, Alberto. *De la guerra civil a la democràcia: ensayos sobre la España contemporánea*. Bilbao: ADDECO, 2005.

SÁNCHEZ-TERÁN, Salvador. *De Franco a la Generalitat*. Barcelona: Editorial Planeta, 1988.

SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume. *El restabliment de la Generalitat i el retorn del president Tarradellas*. Barcelona: Editorial Barcenova, S.A., 1998.

Anales de la promoción 1954. Madrid: Cyan, Proyectos y producciones Editoriales, S.A., 2005.

La transició a Catalunya, I. Mor la Dictadura, neix una il·lusió. Barcelona: Edicions 62, Setembre 2008.

Sentís, Carles. *Memòries d'un espectador*. Barcelona: La Campana. Novembre 2006.

PÀGINES WEBS:

La Enciclopèdia lliure online [en línia] <<http://www.wikipedia.com>> [consulta: 10.03.2009, 15.04.2009, 3.09.2009,14.09.2009, 21.09.2009]

Blog personal d'en Melcior Villalbí [en línia] <<http://cartelestransicion.blogspot.com>> [consulta: 22.05.2009]

Hemeroteca del diari El País [en línia] <<http://www.elpais.es>> [consulta: 1.09.2009, 14.09.2009, 25.09.2009]

Hemeroteca del diari ABC [en línia] <<http://www.abc.es>> [consulta: 01.09.2009, 3.09.2009]

Hemeroteca del diari de Leon [en línia]
<<http://www.diariodeleon.es>> [consulta:13.09.2009]

El congreso Español online [en línia] <[http:// www.congreso.es](http://www.congreso.es)>
[consulta:21.09.2009]

Pàgina web de la Chateau Beychevelle [en línia]
<<http://www.beychevelle.com>> [consulta:08.09.2009]

VÍDEOS:

La Transición Española. Capitulo 10: Adolfo Suarez, Presidente del Gobierno. [videocasset VHS]. Madrid: RTVE (España, 1993-1997). Euroduplicaciones, S.L, y Grupo Condor, S.L. Color , 60 min.

La Transición Española. Capitulo 12: Referendum para la Reforma. [videocasset VHS]. Madrid: RTVE (España, 1993-1997). Euroduplicaciones, S.L, y Grupo Condor, S.L. Color , 60 min.

ARTICLES:

La majoria de l' informació que he emprat per fer l'apartat de FOTOGRAFIES l'he extret dels articles que tinc arxivats.

ANNEXES**ANNEX 1**Breu Biografia d'en Josep Espinet Chancho

Per estudiar i entendre bé la figura del meu avi durant la transició, hem de començar per les arrels.

Josep Espinet era un home molt llest i empàtic. Sabia portar-se bé amb tothom i ambientar els amics amb bromes intel·ligents. Es movia molt bé per les altes esferes, i tenia coneguts que l'apreciaven per tot arreu. Era un gran amant de la música, li encantaven tots els instruments clàssics i es casà amb una pianista i organista (Maria Blanch) a qui sempre li demanava per tocar i poder gaudir d'una bona música de fons.

Les seves dues passions eren; el mar, era enginyer de ponts i camis i va ser director de diversos ports, i els puros, l'ombra de fum que sempre l'acompanyava.

Cansat després de 20 anys d'exercir la professió d'enginyer, va veure la possibilitat de canvi quan li proposaren començar amb la política, així que ho acceptà amb molt d'entusiasme.

7 de Juny de 1926	Neix a Lleida
	<ul style="list-style-type: none"> · Estudis de Batxillerat a l'Institut Nacional de Lleida. · Estudis de Ciències Matemàtiques a la Universitat de Barcelona. · Estudis de Ciències Matemàtiques a la Universidad de Madrid. · Premi extraordinari de Llicenciatura a la Universidad de Madrid. · Professor adjunt de la Facultat de Ciències Exactes de la Universidad de Madrid. · Estudis de Enginyer de Camins, Canals i Ports

	de l' Escuela de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos de Madrid.
1954	<ul style="list-style-type: none"> · Títol de Doctor Ingeniero · Número 1 de la promoció · Premi Nacional Fi de Carrera "ESCALONA" · Premi Víctor de plata del S.E.U⁴⁰
1955	<ul style="list-style-type: none"> · Enginyer a l'Instituto Nacional de Industria · Es casa amb Maria Blanch Torrent amb la qual té tres fills: Mariona, Josep i Eulàlia.
1957	<ul style="list-style-type: none"> · Enginyer al Port de Barcelona
1973	<ul style="list-style-type: none"> · Director del Grup de Ports Barcelona-Girona · Director del Grup de Ports Barcelona-Tarragona · Col·labora estretament amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona · Fundador de l'Escola d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de la Universitat Politècnica de Catalunya. Secretari del Patronat
Setembre de 1975	<ul style="list-style-type: none"> · Nomenat Delegat de Serveis d'Obres Públiques de l'Ajuntament de Barcelona.

1. Premi extraordinari Universitari a l'estudiant que assoleix matricula d'honor en totes les assignatures.

Gener de 1976	<ul style="list-style-type: none">· Nomenat Director General d'Urbanisme del Ministeri de Vivenda.· Forma part de la Comisió per al règim especial de Catalunya el president de la qual era Federico Mayor Zaragoza.
Abril de 1977	<ul style="list-style-type: none">· Membre fundador de la coalició d'Unió de Centre Democràtic de Catalunya.· Elegit diputat per l'Unió de Centre Democràtic de Catalunya per la circumscripció de Barcelona· Membre de la Comissió Permanent de l'Assamblea de Parlamentaris de Catalunya.
9 d'octubre de 1977	<ul style="list-style-type: none">· Morí a Barcelona

ANNEX 2

Ambit privat del personatge

" *Un amic li diu a l'altre:*

- Ei! Has estat molt valent, eh? Mira que fa mala mar... però tu, tu no t'ho has pensat ni dues vegades, que ja t'havies tirat de cap a l'aigua a salvar aquell pobre noi que s'estava ofegant! Ets increïble! Un heroi!

- Ostres... Ja veuràs, ja! Quan enxampi el qui m'ha empentat!"

Amb aquest acudit Josep Espinet responia el perquè del seu inici en la política. Clar reflex del caràcter humil, irònic i sensat que tenia.

En aquest annex vull aconseguir acostar al lector la part més humana del meu avi.

Per entendre bé a un personatge, primer has de conèixer el seu passat i el seu ambient, així que, en l'Annex 2 m'agradaria "humanitzar" la figura d'en Josep Espinet.

Coneixent la persona, podem entendre millor els seus actes i la seva ideologia.

A2.1- Anècdotes

En aquest annex trobem una recopilació de diverses anècdotes relacionades amb Josep Espinet, contades per els seus tres fills: Mariona, Josep i Eulàlia Espinet Blanch.

1. *"Leopoldo Calvo Sotelo confiava moltíssim en Josep Espinet. Es trucaven i sempre s'aconsellaven. Durant l'inici de la UCD a Catalunya, Calvo Sotelo va donar-li carta blanca i els poders del partit perquè fos ell qui triés qui serien els participants del partit i les seves posicions a les llistes electorals."* J. Espinet.
2. *"A causa que Josep Espinet tenia els poders del partit, tots els polítics d'aleshores que volien formar part de la UCD es mostraven molt amigables amb ell, l'invitaven a grans dinars vora el mar i l'anaven a visitar sovint al nostre pis del carrer Ganduxer. La casa, concretament el saló i la biblioteca, era un autèntic flux de demòcrates que dia i nit discutien i es reunien per debatre els problemes i solucions del partit. En general, van crear i definir la UCD a casa."* E. Espinet

3. *"El pare explicava moltes anècdotes i xafardeigs durant els àpats . Ho relatava tot amb un caire més aviat de distracció que no pas d'instrucció. Ell només ens ho explicava com tots els pares que expliquen a la família què han fet durant el dia. Malgrat això, no estava gaire per nosaltres."* E. Espinet.
4. *"La posició de la mare, Maria Blanch, era neutra. No és que Josep la menyspreés o no li volgués explicar les coses, era més aviat que a ella no li interessava gents la política. Així doncs, ella i la feina de polític es convertien en dos mons paral·lels. Malgrat això, va dedicar moltes hores a recopilar i perpetuar tot allò que estigués a les seves mans."* M. Espinet
5. *"Quasi cap dels participants del partit eren polítics de vocació, es movien molt més per interessos individuals i per benefici propi. En tenim exemples amb Ramirez Heredia, sisè a la llista del partit i el primer gitano amb poder polític. Tenia una gran ambició per ser el president de la RTVE i aquest era el seu gran objectiu. Josep Espinet tampoc no era polític de vocació. Era un molt bon enginyer de camins, però després de 20 anys de feina ja n'estava tip i volia un canvi. Van ser les seves amistats amb alts càrrecs polítics els qui el van arrastrar fins a donar-li un paper en la transició."* J. Espinet
6. La Unió, amb Molino com a líder, va estar a punt d'unir-se amb UCD abans de les eleccions del 1977, però Molino exigia a Josep estar en primera o segona posició a la llista. La política que va emprar no va agradar gents al partit, i per falta d'acord entre aquests, no es van unir els dos partits. Posteriorment es va unir amb Convergència per crear Convergència i Unió.
7. *"Tots els de la llista eren homes i el pare, Josep Espinet, va volgué omplir-la amb algunes dones, per fer mostrar a la societat una política més liberal i igualitària. Així doncs, com que quasi no hi havia cap dona política, va anar a pregunta'ls-hi a les veïnes del pis de Ganduixé si podia posar-hi els seus noms."* J. Espinet
8. *"A l'octubre de 1977, el pare va ser cridat per formar part de la comissió per anar a buscar l'exiliat President de la Generalitat J. Terradellas. Va anar-hi juntament amb el comunista L. Raimundo (PSUC), amb qui s'hi portava molt bé, i amb Soletura"* J. Espinet
9. *"Els periodistes es van inventar un nom per els de la UCD que al pare li va fer molt gràcia, els deien els de la samarreta dels donuts o els donuts!"* E. Espinet.
10. *"Va haver-hi força polèmica i descontentament entre els militants quan van adonar-se que el logotip i els anuncis de la UCD eren bastant semblants amb els de l'Alianza Popular"* M. Espinet

11. "Carlos *Sentís* venia a esmorzar cada dia a casa i un dia me'l vaig trobar pel passadís i em va dir: "La política és com un cistell de cireres, quan n'agafes una te'n surten moltes d'enganxades!" J. Espinet
12. "Durant la seva etapa de director dels ports de Barcelona i Tarragona, va voler fer adornar la nova ampliació del port amb una escultura. EL pare, que era un gran amic de l'artista Salvador Aulestia, va demanar-li que fos ell qui dissenyés l'escultura. Malgrat això, a causa del caràcter despreocupat i dionisiac de l'artista, el pare va haver d'ordenar al xofer d'anar a buscar cada matí a Salvador i portar-lo al port, perquè sinó ell s'adormia i no hi anava mai. Finalment, malgrat haver d'estar-li tant a sobre, Salvador Aulestia va acabar la seva obra. El pare es va sentir plenament feliç, no només perquè havia quedat preciós, sinó perquè ja no li hauria d'estar més a sobre!" ⁴¹J.Espinet

A2.2. Fotografies de caire familiar.

Totes les fotografies de caire familiar que es trobaven guardades en les carpetes, i que formen part de l'arxiu personal de Josep Espinet, les trobem adjuntes en l'apartat 2.2 *Estudi de les Fotografies*. Allí s'hi troben, amb una breu explicació i ordenades cronològicament. D'aquesta manera podem conèixer en quin ambient es movia Josep Espinet en les seves estones d'esbarjo.

⁴¹Per il·lustrar aquesta anècdota mirar l'apartat fotografies, document número 1.

ANNEX 3

Ressenyes dels diaris

Per contextualitzar cada article que trobem seleccionat en els àlbums he fet una petita ressenya de cada diari i la facilito a continuació. Així doncs, aquí explico una mica d'informació de cadascun d'ells.

La Vanguardia Española: *La Vanguardia*, des dels seus orígens, és un símbol de la societat civil catalana i espanyola. El seu president i editor és Javier Godó, Compte de Godó (Barcelona, 1941), que pertany a la quarta generació d'una família de llegat periodístic.

La Vanguardia començà l'1 de febrer de 1881 definint-se com un "Diari polític d'avisos i notícies". Va néixer com un òrgan d'expressió d'una fracció del Partit Liberal de Barcelona que aspirava en aconseguir l'alcaldia de la ciutat. Set anys més tard, va començà la història de *La Vanguardia* com un model de diari independent, plural i modern, presentant-se al marge de qualsevol partit. Aleshores, va publicar articles de personatges tant importants com Picasso o Unamuno i fou el primer diari espanyol en tenir corresponsals a París i Berlin. *La Vanguardia* esdevingué el diari de major difusió a Catalunya.

Amb l'esclat de la Guerra Civil, el president del diari va haver d'exiliar-se. Malgrat això, durant aquest període, *La Vanguardia* va ser el principal òrgan d'expressió, que passà a en mans del Gobierno de la República. Amb la victòria del franquisme, el diari va patir fortes censures i va ser obligat a canviar el nom i anomenar-se: *La Vanguardia Española*. Aleshores va ser quan Franco imposà com a director a Luis de Galinsoga qui es va declarar públicament en contra dels catalans.

Degut a la mobilització que estava en desacord amb l'actitud d'aquest president, Franco el va restituir. Així doncs, durant la etapa de transició qui s'encarregà de dirigir el diari fou Horacio Sáenz Guerrero decidit a convertir-lo en un diari plural i demòcrata que representés el poble i descrivís els avançats aspectes polítics. A partir del moment es declarà un diari a favor del canvi demòcrata, la instauració de la monarquia i el restabliment de la Generalitat de Catalunya.

Això sí, no fou fins l'agost de 1978, que va recuperar el seu autèntic nom: *La Vanguardia*.

Actualment la plantilla compon de més de 700 persones, és el màxim difusor a Catalunya i el 2006 va celebrar els seus 125 anys d'història.

"Diario 16": va ser creat el 18 d'Octubre de 1976, pel Grupo 16, degut a l'èxit de *Cambio 16*. Aquest grup va decidir donar un pas a la informació diària amb el periòdic. *Diario 16* es va presentar com uns dels diaris de la transició i de la democràcia. En la seva campanya de llançament utilitzaren la cançó "Libertad Sin Ira" (Jarcha) cançó que es convertí en un himne.

Diario 16 fou junt amb *El País*, i el *Ya* els que exigiren la legalització del PCE i va destapar casos d'intents de cops d'estat i EL Caso GAL o l'operació Galaxia.

El 1982 va fer el rècord de ventes, 700.000, però malgrat això, després del comiat del director Pedro J, el diari va estar a punt de vendre's i inicià una llarga crisi econòmica que va portar-lo a canviar de propietari i, finalment, obligant-lo a tancar el 7 de novembre de 2001.

"Diario de Barcelona": Diari del matí, el més antic de l'estat espanyol, que aparegué a Barcelona l'1 d'octubre de 1792.

Fou un periòdic conservador, catòlic, defensor dels interessos econòmics regionals i monàrquic. Durant una gran part del s XIX representà plenament la burgesia catalana i fou el periòdic més influent del Principat.

Aquest diari va anar canviant d'idioma i, a conseqüència, de nom. Així que el podem trobar anomenat segons l'època que va estar editat en *Diari del Govern de Catalunya i de Barcelona*, *Diari de Barcelona*, *Diari de Barcelona: Portaveu d'Estat Català* o *Diario de Barcelona*.

A partir de 1940, durant els anys de la segona guerra mundial i la transició, trobem el diari escrit en castellà amb alguns suplementes dedicats a les lletres catalanes.

El diari va entrar en crisi el 1973 i féu fallida el 1980 quan l'Ajuntament de Barcelona n'adquirí la capçalera.

El diari deixà de publicar-se el 1994 però l'ajuntament impulsà el 1998 la seva reaparició en català digital.

"El País": va ser un diari de Madrid aparegut el 1976, el principal exponent de la renovació de la premsa espanyola a la fi del franquisme. Ha estat el diari de més difusió i influència a l'estat espanyol, amb una ideologia política de centreesquerra. L'edició pròpia de Barcelona representa en el moment de la seva creació (1982) un gran avenç tecnològic.

Aquest diari ha estat molt a favor en adoptar noves tècniques com el llibre d'estil, la figura del defensor del lector i de l'estatut de redacció. L'any 1984 el diari creà els Premis Ortega i Gasset, que reconeixen els treballs periodístics destacats d'un any, i el 2004 creà el Premi Internacional Manuel Vázquez Montalbán.

"L'Avui": és el primer diari en català publicat després de la guerra civil de 1936-39. Va sorgir d'una mobilització popular amb l'objectiu de crear un diari català, independent, democràtic i popular. Publicà el seu primer número el dia de Sant Jordi del 1976. S'instal·là a l'edifici d'*El Noticiero Universal* i el 1981 es traslladà a un local de propietat a l'edifici on hi havia hagut *El Correo Catalán*.

El 1998 començà la publicació d'un suplement en aranès, 'Anè' i actualment es basa en la informació dels Països Catalans, tant com la política i la cultura d'aquests. Cada any, la Nit de Santa Llúcia, atorga diversos premis periodístics, entre els quals el Premi Avui d'articles periodístics, instituït el 1975.

"Hoja del Lunes": Periòdic que apareixia els dilluns, l'únic dia que no publicaven els altres dominicals, i així s'assegurava les ventes i suplantaven l'absència d'informació. Va ser creat a tot Espanya per Primo de Rivera durant el seu directori i va començar a sortir a Barcelona com a suplement del butlletí oficial de la província. Com a periòdic sortí el 1926, i durant la República tingué també una edició catalana, "Full Oficial del Dilluns de Barcelona". A València s'inicià el 1934, i a Palma de Mallorca el 1948. Més endavant passaren a dependre de les Associacions de la Premsa (a Barcelona, el 1955). Al febrer del 1983 deixà de publicar-se el de Barcelona.

"El Noticiero Universal": Diari en castellà, editat a Barcelona des del 15 d'abril de 1888 fins a l'octubre del 1985. Fundat i dirigit per Francesc Peris i Mencheta, fou el primer diari del vespre que sortí a Barcelona.

Va ser un periòdic independent, liberal i receptiu al catalanisme, que aconseguí i conservà una notable audiència. Aquest diari tingué un gran nombre de col·laboradors literaris i publicà els articles de Jacint Verdaguer *En defensa pròpia* (1895) i la polèmica *Consideración de Cataluña* (1965), de Julián Marías.

"Catalunya Express": Diari publicat en castellà a Barcelona des del desembre del 1976 al desembre del 1980. Dirigit per Jaume Serrats i Ollé, va intentar difondre unes idees sensacionalistes angleses, però no tingueren massa èxit així que es va veure afectat per la crisi econòmica del grup Mundo i deixà de publicar-se.

"Tele/eXpres": va ser un diari espanyol editat a Barcelona entre el 1964 i el 1980. Va ser el primer diari privat que s'editava a Catalunya després de la Guerra civil en propietat del banquer Jaime Castell. Sense cap censura franquista, *Tele/eXpres* s'edità el 16 de setembre de 1964 en color i en un format molt més gran de l'usual. Les ideologies del diari eren de caire renovador, republicà i antifranquista. A causa de diversos problemes econòmics, Jaime Castell va vendre la meitat del diari al Compte de Godó (propietari de *La Vanguardia*) convertint-lo en un diari molt més modern i culte. A causa de la mort del dictador, el diari no es

va saber adaptar bé a tots els canvis periodístics que això comportava i per culpa d'una forta crisi econòmica va cessar de publicar-se el 1980.

"El Correo Catalán": va ser un diari de Barcelona fundat el 1876 pel periodista Manuel Milà i de la Roca i el sacerdot Fèlix Sardà amb ideologies carlistes, catòliques i conservadores. Va ser publicat sota diversos noms, ja sigui *El Eco del Milanésado*, *El Noticiero* i *El Fénix*.

A partir de 1912, s'ajuntà amb la Solidaritat Catalana, però seguia sent escrit en castellà i de caire ultraconservador fins que a finals del anys 50 es van començar a publicar articles en català i a ampliar les seccions sobre literatura, agricultura i esports.

Amb l'entrada d'Andreu Roselló i Manuel Ibañez Escofet el 1958, el diari va fer un canvi ideològic cap al catalanisme moderat i demòcrata ampliant la venda per moltes més comarques catalanes i convertint-se en el diari predilecte dels antifranquistes i el segon més important a Catalunya.

Amb l'entrada al poder de Jordi Pujol, el 1974 el diari va decaure fins a entrar en una profunda crisi econòmica que el va obligar a tancar el 1982.

ANNEX 4

Digitalització dels Manuscrits

Gràcies a l'estudi de la metodologia arxivística i l'entrevista a Pilar Cuerva, vaig adonar-me que els manuscrits esdevenen els documents amb més importància històrica del fons personal de Josep Espinet.

Analitzant-ne les condicions, es denota el mal estat dels documents, així que la manera més apropiada per conservar-los és digitalitzant-los. Seguidament trobem una prova de l'escaneig que vaig dur a terme per assegurar que, malgrat el temps els deteriori, sempre romandran digitalitzats.

D'aquesta manera també és més fàcil que arribi en mans d'algun professional en el tema i que ell pugui analitzar-los correctament, ja que jo, estudiant de segon de batxillerat, encara no n'estic suficientment capacitada.

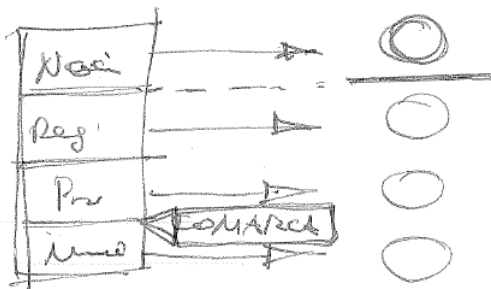
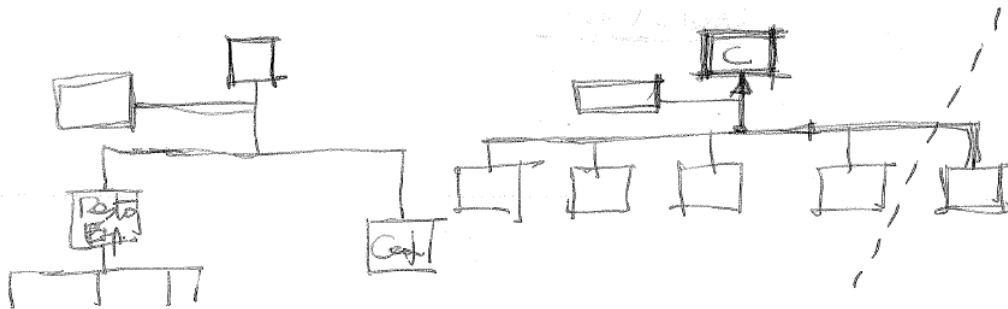

10 Manuscrit redactat en una reunió sobre la creació de la UCD. Presenta diverses possibilitats pel nom del partit.

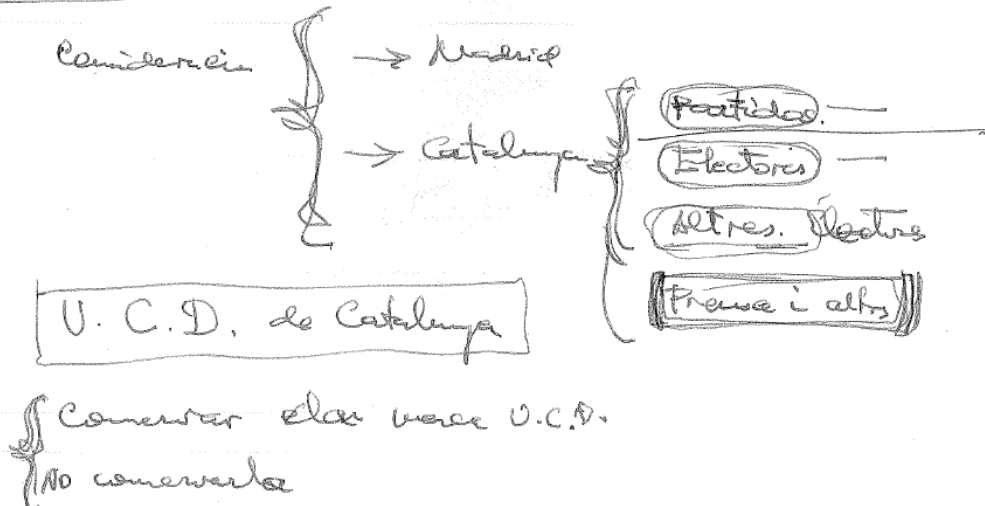
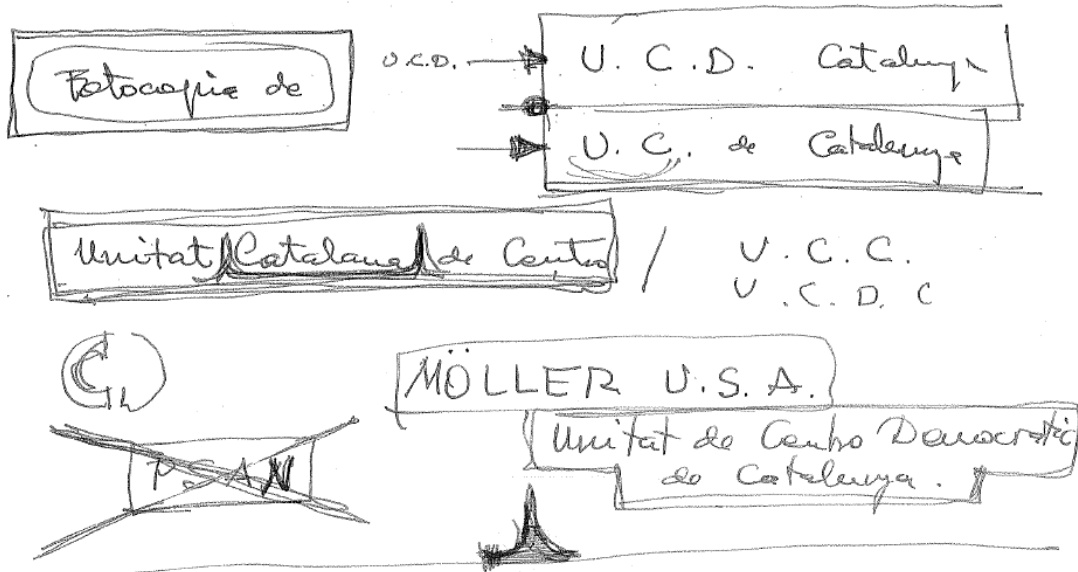
2. ESTRUCTURAS.-

1. Subst. - { Nacional catalana } Regional catalana } CATALUNYA.

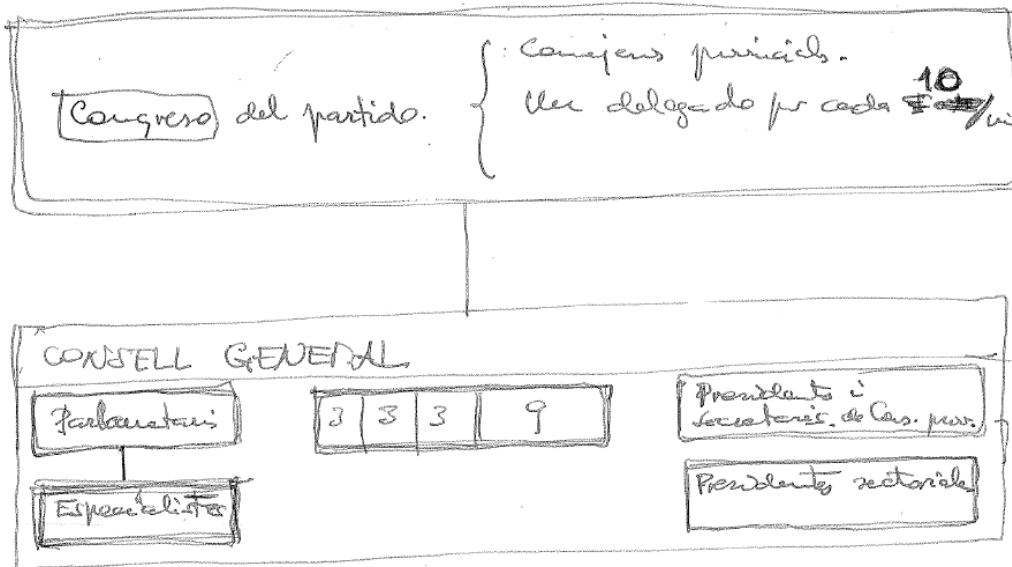
2.- Problema de relació nacional

11 Manuscrit que presenta un exemple d' estructura política a Catalunya

12 Manuscrit que exposa diverses possibilitats d'inicials pel partit i esborrany del Logo.

13. Proposta de distribució política pel Congrés i els Consell General

- 1.- Salutació e introducció. (ls catalanes...)
 - 2.- Objectiu clar de mi intervenció (
 - 3.- Las O.P. y el urbanismo. Su importancia política.
 - 4.- La legislación y su adaptación a la vida real.
 - 5.- Tecnología y política. Ponderación.
 - 6.- La democratización o participación comunitaria a esta materia.
 - 7.- Importancia de la existencia de una Comisió Especial para estos temas.
- ~~Sigpa~~ (la infraestructura del país/para un país que la planificación también)

14 Esquema de suport per a fer una conferència a l'Auditorium del Circulo Catalan celebrada a Madrid el 7 d'octubre 1976.

ANNEX 5Sol·licitud del MMB

Quan vaig anar a fer la visita a l'exposició temporal del Museu Marítim de Barcelona "Temps de Transició: 1975-1982", el 10 de setembre del 2009, vaig aprofitar per visitar la biblioteca per cercar més informació sobre el tema. Malgrat em van denegar la petició, argumentant que només disposaven de llibres en relació amb temes marítics, van confirmar-me que tenien un arxiu i diversos arxiviers treballant-hi. Vaig sol·licitar una consulta amb algun d'ells, i ràpidament l'arxivista Pilar Cuerva em va atendre molt amablement. Pilar no em va respondre les preguntes que jo havia pensat, sinó que em va demanar que les perfeccionés i que hi tornés un altre dia.

Adjunto en aquest annex, la sol·licitud que em va permetre rebre una classe particular durant dues hores iniciant-me en el tema de l'arxivística, durant la meva primera visita a Pilar Cuerva.

mmb MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA

SOL·LICITUD DE CONSULTA DE DOCUMENTS

Sol·licitud núm. _____

Cognoms i nom	<i>Maria Espinet</i>	NIF/CIF	<i>47819820-Z</i>
Adreça	<i>c/ Sant Josep Oriol nº 61 p. 6</i>		
Població	<i>CARDEDEU</i>	Codi postal	<i>08440</i>
País	<i>ESPANYA</i>	Telèfon	<i>93 846 0794</i>
		A/e	
Professió*	<i>Estudiant, 3n Batx</i>	Institució*	<i>taller Gimeló</i>

Fons/col·lecció	<i>Consulta de la metodologia per a la conservació</i>		
Descripció	Caixes		
Registre núm.	Data sol·licitud		

De acord amb la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, les seves dades s'inclouren en el llibre MMB Arxiu General amb la finalitat de gestionar la seva consulta. Podreu exercir els drets d'accés, cancel·lació, rectificació o oposició, per escrit, per correu electrònic m.martin@mba.cat o fax 933187876 adreçat al Registre General del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona.

ANNEX 6

Commemoració 11 de setembre

En aquest annex adjunto un article publicat a *La Vanguardia* l'11 de Setembre de 2007, commemorant que feia 30 anys de la multitudinària manifestació de l'11 de setembre de 1977.

Destaco el bon resum del context històric que s'hi exposa i, sobretot, la fotografia amb què és il·lustrat. Aquesta presenta els principals representants polítics catalans que, de bracet, encapçalaven la manifestació. L'home del centre, el cinquè començant per l'esquerra, és Josep Espinet Chancho.

14 LA VANGUARDIA

POLÍTICA

MARTES, 11 SEPTIEMBRE 2007

Onze de Setembre

Hace 30 años más de un millón de personas salió a la calle en Barcelona desafiando al miedo y a los fantasmas del pasado

“La más maravillosa de las manifestaciones”

La mayoría de los líderes políticos catalanes que marchaban entre los manifestantes eran casi desconocidos para los ciudadanos

ALFRED REXACH
Barcelona

Ha sido la más maravillosa de las manifestaciones”. La frase, textual y publicada en su momento, no fue pronunciada por ninguno de los organizadores ni participantes en la masiva manifestación ciudadana, que el 11 de septiembre de 1977 desbordó cualquier previsión. Era el gobernador civil de Barcelona, José María Belloch, quien hablaba.

El desahogo de su excelencia no resultaba gratuito. La violencia y la tensión social y política marcaban aquel año desde sus comienzos. El 24 de enero un comando terrorista de la llamada Triple A (Alianza Apostólica Anticomunista) había asaltado un despacho de abogados laboristas de CC.OO., en la calle Atocha de Madrid. Allí ametrallaron indiscriminadamente a los presentes y dejaron

tras de sí cinco muertos y cuatro heridos muy graves. También en 1977, ETA cerró su balance con 28 atentados mortales. Los Grapo, una extraña protuberancia terrorista, de confusa ideología izquierdosa, secuestraban al teniente general Emilio Villaescusa y asesinaban guardias civiles y policías nacionales.

En el palacio de la Moncloa, en Madrid, Adolfo Suárez, presidente del Gobierno y ex ministro secretario general del Movimiento, intentaba hacer creíble su política reformista hacia la democracia, en medio de toda clase de presiones, amenazas, conspiraciones y desconfianzas, y en Catalunya un activísimo movimiento social y político reclamaba “Llibertat, amnistia, Estatut d’Autonomia”.

Las primeras elecciones democráticas, celebradas también en 1977, el 15 de junio, aclararon parcialmente el panorama y dieron, al menos, nombres y apellidos a las principales tendencias políticas del nuevo sistema en fase de construcción.

En este ambiente ni los más optimistas es-

peraban que aquel 11 de septiembre más de un millón de ciudadanos catalanes se lanzaran pacíficamente a la calle, para protagonizar la mayor y más contundente manifestación popular desde la muerte del dictador.

Sin embargo, la incertidumbre y el forcejeo político no eran los únicos problemas de los manifestantes. La vida cotidiana, el día a día, no resultaba precisamente fácil.

“Mientras se pide moderación en los salarios (...) en estos dos meses de verano han subido la gasolina, las tarifas universitarias, eléctricas, telefónicas, aéreas y de ferrocarril”, decía, el 13 de septiembre, una airada nota de protesta de la Agrupación de

La tensión política y la violencia marcaron el año 1977, desde el mes de enero, con la matanza de Atocha

Los bajos salarios soportaban una inflación del 26,4%, mientras que el PIB crecía sólo un 3% anual

Amas de Hogar de Barcelona y provincia.

Un día antes la barra de pan de un kilo había pasado a costar de 31 a 36 pesetas (16,12%), la inflación de aquel año trepó hasta un estratosférico aumento del 26,4% respecto a 1976, y eso con sólo un crecimiento del 3% del PIB. Las Cámaras de la Propiedad Urbana reclamaban la revisión de los alquileres de las viviendas “no suntuarias” (la mayoría); comprar un piso usado de 4 habitaciones en el Eixample costaba dos millones y medio de pesetas, y el salario bruto de una mecanógrafa era de 15.000 pesetas.

En aquel año, las autoridades, la mayoría aún posfranquistas, olfateaban movimientos subversivos en cualquier acción ciudadana, los incipientes partidos políticos –históricos unos, recién inventados otros– pugnaban para tomar el control del poder y los negros fantasmas de la agonizante dictadura patrullaban calles y cuarteles.

Manifestarse en esa inquietante y opresiva atmósfera fue un histórico gesto de dignidad y valor de aquellos ciudadanos, que mayoritariamente ni siquiera conocían a los líderes políticos que marchaban entre ellos y aspiraban a gobernar.

Aquel día el “circuito regional para Cataluña y Baleares” de TVE colocó su carta de ajuste con la voz de fondo de Ramon Calduch cantando *L'emigrant, La puntaire y Els segadors*. El régimen no daba para mucho más. ●

Un año decisivo para Catalunya

El 16 de enero de 1977 la Assemblée de Catalunya inició la campaña “Volem l'Estatut”. El 15 de junio se celebraron las primeras elecciones legislativas democráticas tras la muerte de Franco. Diez días después, los diputados y senadores catalanes electos se constituyeron en Asamblea de Parlamentaris. El 29 de septiembre se restableció provisionalmente por decreto la Generalitat de Catalunya. El 23 de octubre el president Josep Tarradellas regresó a Barcelona, salió al balcón de la Generalitat y proclamó: “Ciutadans de Catalunya: ja sóc aquí”.